

Hijkerweg

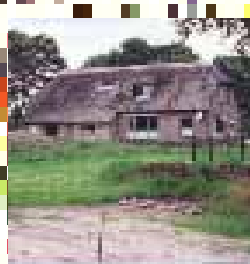
Veldnamen bij Halen

Jeugdijaren Trijntje Stoker

Boerderijen bij Wijster

Willem Kuik

X

Hijkerweg of ... Eursing?

Over de Hijkerweg is in het vorige en het huidige tijdschrift een tweetal vervolgartikelen over de bewoners van de 20ste eeuw verschenen. De eerste bewoning aan de Hijkerweg dateert uit de 19de eeuw. De weg vormde een verbinding tussen het dorp Beilen en de buurtschap Eursing met Hijken. De akkerpercelen op de esgronden langs de Hijkerweg behoorden grotendeels toe aan de boeren die in Eursing woonden, een buurtschap dat lag op het parkeerterrein van de Drenthehal en rond de zogenaamde 'dikke boom'. Alleen de naam Eursingerweg herinnert nog aan deze voormalige buurtschap.¹⁾

Links een vergrote detail-opname van het dorp Beilen en de buurtschap Eursing met daartussen de Westeres. Deze kaart is in 1812 getekend.²⁾ Legenda: wit: landbouwgrond; donkergroen: weidegrond; rood: gemetselde gebouwen; dubbele streep: grotere wegen; een getrokken en gestippelde lijn: kleinere wegen.

Noten

- 1) G.J. Dijkstra, Eursing, deel 1: in: *Historische Vereniging Gemeente Beilen (HVGB)*, jrg. 2 - 1990 (3), 7-12.
G.J. Dijkstra, Eursing, deel 2, in: *HVGB*, jrg. 2, 1990 (4), 6-12.
- 2) H.J. Versfelt e.a., *De Franse kaarten van Drenthe en de noordelijke kust 1811-1813*, kaart 13.

Inhoud

- II: **Hijkerweg of ... Eursing?**
G.J. Dijkstra
- 1-6 **De Hijkerweg in de periode 1940-1950 (deel 2)**
W. Oldenkamp
- 7-13 **Veldnamen bij Hoog- en Laaghalen (deel 2)**
W. Bazuin-Brinkman
- 14-19 **Mijn jeugdjaren 1918-1928**
T.L. Kroes
- 20-23 **Boerderijen bij Wijster**
G.J. Dijkstra en K. van der Tuuk
- 24 **De dominee, de notaris en het klerkje (deel 1)**
H. Martena
- 29-30 **Oproepen**
- 31 **Bestuursmededelingen**
- 32 **Een 'biezonder' legaat**
W. Bazuin-Brinkman en H.J. Vos
- III **Zoas 't west hef**
W. Bazuin-Brinkman

Foto's omslag voorzijde:

Op de voorzijde van de omslag zijn foto's geplaatst van de Hijkerweg. Van boven naar beneden: de huisnummers 19, 16, 24 en 25.

De detailkaart is afkomstig uit de *Historische Atlas Drenthe*, nr. 204. De situatie op deze kaart is van 1899-1900.

Adressen auteurs:

- W. Bazuin-Brinkman, Volmachtenstraat 2, 9414 AL Hooghalen.
- drs. G.J. Dijkstra, Pinksterbloem 42, 9411 CH Beilen
- T.L. Kroes, Hijkerweg 19, 9411 LS Beilen
- W. Oldenkamp, Hijkerweg 16, 9411 LT Beilen.
- H. Martena, Schapendrift 109, 9411 BN Beilen.
- K. van der Tuuk, Phoenixstraat 11, 9418 PK Wijster.
- H.J. Vos, Oosteinde 12, 9415 PA Hijken.

Prijs: € 4,50

Hoofd- en eindredactie

vakature - hoofdredacteur
T.L. Kroes (eindredacteur), Hijkerweg 19,
9411 LS Beilen, tel. 0593-541581.

Redactie-leden

drs. R. Gerding, Lheebroek 29, 7991 PM
Dwingeloo, tel. 0593-541844.
J. Hoogeveen-Zuidberg, Westeinde 23,
9415 PG Hijken, tel. 0593-524615.
H. Martena, Schapendrift 109,
9411 BN Beilen, tel. 0593-524623.
F. Timmerman-Stevens, Smilderweg 2D,
9414 AD Hooghalen, tel. 0593-592251.

Bestuur

drs. G.J. Dijkstra (voorzitter), Pinkster-
bloem 42, 9411 CH Beilen, tel. 0593-541848.
W. Bazuin-Brinkman (secretaris),
Volmachtenstraat 2, 9414 AL Hooghalen,
tel. 0593-592657.
H.J. Vos (penningmeester), Oosteinde 12,
9415 PA Hijken, tel. 0593-523028.
G. Drenth-Barkhof (ledenadministrateur),
Dahliastraat 20, 9411 GP Beilen,
tel. 0593-524440.
E. Beuving, Pr. Bernhardstraat 1K,
9411 KH Beilen, tel. 0593-524382.
F. Biemold, Vonderkampen 136,
9411 RH Beilen, tel. 0593-524772.
H.L.G. Schuur, Nieuwe Es 10,
9418 PS Wijster, tel. 0593-562412.
A. Zantinge, Westkamp 9, 9415 RC Hijken,
tel. 0593-523418.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap van de vereniging bedraagt
€ 15,-. Bankrekeningnummer: 3065.27.774
t.n.v. Hist. Ver. Gem. Beilen. Rekening-
nummer Postbank: 3090700 t.n.v. Hist. Ver.
Gem. Beilen.

Opgave lidmaatschap en ledenadministratie:
G. Drenth-Barkhof, Dahliastraat 20,
9411 GP Beilen, tel. 0593-524440.

Het opzeggen van een lidmaatschap dient
SCHRIFTELIJK te geschieden bij G. Drenth-
Barkhof voor 1 november. Voor alle infor-
matie betreffende het tijdschrift:

G. Drenth-Barkhof, Dahliastraat 20,
9411 GP Beilen, tel. 0593-524440.

Copyright

Het overnemen van foto's en/of artikelen
of delen daarvan is slechts toegestaan na ver-
kregen schriftelijke toestemming van de
eindredacteur.

Productie: Uitgeverij Drenthe

Druk: Fa. Kerkhove

ISSN-nummer: 1380-3301

Zo as 't west hef

Onderstaande foto is een schilderij van Jannes de Vries (1901-1986) die in de eerste helft van de 20ste eeuw in Hooghalen woonde. De Vries heeft meer schilderijen van boerderijen in Hooghalen gemaakt. Het afgebeelde gedeelte van Hooghalen, Middendorp, is in april 1945 bij de bevrijding van Hooghalen afgebrand. Dit werk heeft De Vries in 1983 uit zijn herinnering en met gebruik van schetsen die hij eerder had gemaakt, geschilderd. Het schilderij is te zien in Museums Vledder. (Voor meer informatie: R. Sanders, *Schilders van Drenthe*, Zuidwolde 2001, 229-230.

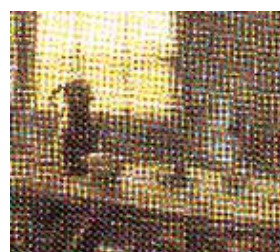

Foto's omslag achterzijde:

Op de achterzijde van de omslag zijn twee details uit het schilderij Boerenbinnenhuis in Drenthe van de schilder Piet Meiners (1857-1903) afgedrukt. Op de grote foto is een typisch Drents binnenhuis met staartklok en tegeltableau onder de schouw met tinnen borden te zien. Door een groot raam valt licht in het interieur, waarin drie vrouwen rond een driepoottafel zitten. De koffiepots en kommetjes zijn op de foto links onder uitvergroot. De afbeelding is afkomstig uit het boek Schilders van Drenthe van R. Sanders (Zuidwolde 2001), 149.

Een zelfportret van Jannes de Vries uit 1926 (collectie Groninger Museum)

De Hijkerweg in de jaren 1940-1950 (deel II)

Wiebe Oldenkamp

In het eerste deel van De Hijkerweg in de jaren 1940-1950 vertelde Wiebe Oldenkamp over zijn kinderjaren aan 'zijn' Hijkerweg. In dit artikel vertelt hij verder over de bewoners en hun huizen.

Hijkerweg 16

In dit in 1936 gebouwde huis woonde mijn vader Roelof Oldenkamp met zijn vrouw Jetske Rispens en zes kinderen: Jan, Wiebe, Bertus, Lammy, Tinus en Roelof. Vader verdiende in die tijd de kost met het venten van brood voor bakker Arbeider in de Brinkstraat. Later deed hij hetzelfde werk voor bakkerij Joosten en nog later heeft hij een periode op de Domo gewerkt.

Bij ons thuis was het altijd een drukte van belang; wij leverden drie voetballers voor KESDO (Kracht En Samenspel Doet Overwinnen) en grepen elke gelegenheid aan om te voetballen. Vader maakte handig gebruik van zo veel jongvolk bij huis. Als er een bult turf (brandstof voor de winter) voor de dam lag, en de KESDO-jongens kwamen langs om naar het Plattenveld te gaan, nodigde hij hen vriendelijk doch dringend uit eerst even de turf in de schuur te brengen. Op die manier was heel KESDO aan het turf kruien en was het karwei in een ogenblik geklaard en op dezelfde manier werd het onkruid uit een wortelbed verwijderd. Als er in de winter schaatsijs was, zat pa avonden bij de kachel om hakkebanden en teenbanden van de schaatsen te vernieuwen (noren waren er toen nog niet; alleen de gemeente-architect Jalving had ze).

Pa was ook gek op spelletjes; een competitie had hij zo op touw gezet, zoals schieten met de luchtbuks, sjoelen, blokgooien, dammen enz.

's Zondagsmiddags liepen we vaak een rondje Plattenveld. De honden -wij hadden er soms drie- mochten dan ook mee. Vaak kwam er een konijn of haas op ons pad en was het oppassen geblazen, want dit wild met een hond vangen mocht niet. Het Plattenveld bestond toen uit grote heidevelden en veen. 't Veentie, de plaats waar nu de manege staat, was een flinke waterplas, waar altijd eenden waren. Het dikke riet uit dit ven gebruikten we om

pijlen van te maken.

In het voorjaar moesten wij na schooltijd helpen bij het op één zetten van bieten en in het najaar bij het rooien van aardappelen. Vader nam dit werk aan van boeren in de omgeving. Zo hadden we een appeltje voor de dorst. Al met al was het een sobere, maar toch heel gezellige tijd.

Vanaf 1984 woont schrijver dezes met Coby en hun twee zoons, Rudy en Alfons in het ouderlijk huis. De beide jongens zijn nu echter de deur uit. In 1983/84 hebben we het huis grondig verbouwd en hadden toen voldoende ruimte voor ons vieren. Maar vaak denk ik nog terug aan de tijd toen we met z'n achten hier woonden.

Hijkerweg 17

In dit boerderijtje woonde in die tijd Jans Snoeiing met z'n vrouw en twee zonen. Deze jongens waren in onze ogen volwassen mannen en beiden hadden dezelfde naam: Hendrik. De één was, dacht ik, genoemd naar de vader van Jans en de tweede naar de vader van vrouw Snoeiing. Om ze uit elkaar te houden werd de jongste Hendrik Strijk, Striekie, genoemd. De meisjesnaam van vrouw Snoeiing was Strijk.

Later is in dit huis de familie Bertus Peeks gaan wonen, die het huurde van de familie Wubbeling. Deze laatste familie had nogal wat bezittingen in en rond Beilen en woonde in een grote boerderij die langs de Esweg stond recht tegenover 'de dikke boom'. Na een paar jaar verhuisde Peeks naar de boerenhoek (nu Drenthehal). Zoon Albert en zijn vrouw hebben het huis daarna gekocht. Albert Peeks moest voor het huis Hijkerweg 17 met ruim 1 ha grond f. 1.150,-- betalen; hij verdiende toen f. 2,50 per week. Bertus Peeks is dus enkele keren verhuisd. Hij heeft ook op Hijkerweg 21 gewoond, waar vijf kinderen werden geboren.

Ook Albert Peeks verhuisde enige malen. Hij heeft een paar jaar aan de Eursingerweg gewoond, waar hij van woning ruilde met zijn broer Marinus. Albert werkte toen bij Aaldert Popping. Nadat deze naar de polder verhuisde, ging Albert naar de Hijkerweg 17. Na het overlijden van Albert heeft zoon Lourens nog enkele maanden op nr. 17 gewoond. Vervolgens hebben schoonzoon Harry Frantzen en dochter Greet Peeks het kleine huisje afgebroken en er in 1993 een nieuw huis gebouwd.

Hijkerweg 18

Tijdens mijn jeugdjaren woonde hier Geert Heling met zijn vrouw, zoon en dochter. Deze laatste twee waren toen overigens al de deur uit.

Het huis werd omzoomd door een zware meidoornhaag. In de tuin stonden vruchtbomen en er was ook een siertuin waar in het voor-

Hijkerweg 17, waar drie geslachten Peeks, namelijk Bertus, Albert en Lourens, woonden.

Het bouwvallige boerderijtje heeft in 1993 plaats moeten maken voor nieuwbouw.

Vanaf links: Bertus Peeks met zijn zoon Albert, Grietje Peeks-van Wijk met Roelof en Geesje Peeks, Bertus' moeder.

Evert Bos had een veetransportbedrijf op Hijkerweg 18. Bert Mulder en Sia Bos zetten het bedrijf voort.

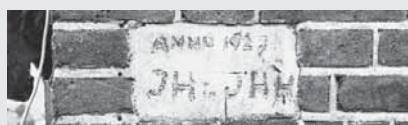

Het huis Hijkerweg 18 werd het laatst bewoond door de familie Mulder-Bos. De weg van de Hijkerweg naar de Manege heet nu de Hoefslag.

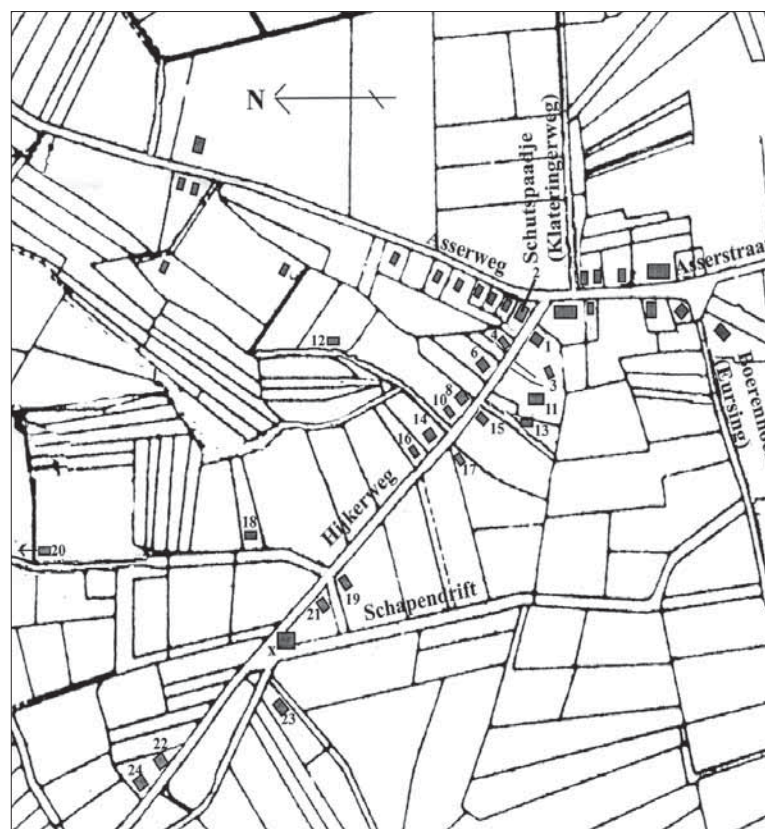
Hijkerweg 18 werd in het kader van het plan Langkampen in 2000 afgebroken.

Bij het afbreken van de woning kwam een eigengemaakte eerste steen tevoorschijn die achter een betimmering was verdwenen.

De zijweg van de Hijkerweg, nu de Hoefslag, is nog niet geplaveid. Dit pad leidde naar Hijkerweg 20 waar Leffert Hofman woonde.

jaar narcissen bloeiden. Dat waren bloemen die je toen bijna niet zag.

Geert had een klein boerderijtje en ging daarnaast op daghuur. Vanaf de Hijkerweg was het huis bereikbaar via een zandweg met daarnaast een onverhard fietspaadje.

Later had Evert Bos hier zijn veetransportbedrijf. Na diens overlijden (1997) zetten dochter Sia en schoonzoon Bert Mulder het transportbedrijf voort. In het kader van het plan Langkampen werd het huis afgebroken (najaar 2000).

Hijkerweg 20

Deze zandweg met fietspad liep door naar de Halerbrug. Op een paar honderd meter vanaf de Hijkerweg woonde Leffert Hofman met vrouw en kinderen. Ook woonde daar 'Oude Hofman', de opa en Albert de Weerd die min of meer als knecht fungeerde. Rond het huis waren in die tijd nog vele hectares woeste grond met heidevelden. Op de plaats waar nu de selectiemesterij staat (ten noordoosten van het viaduct van de weg N381 over de A28) was een groot vlak stuk heideveld dat door ons werd gebruikt als voetbalveld.

De boerderij van Leffert Hofman moest verdwijnen toen de verhoogde weg Emmen-Drachten werd aangelegd. Deze weg en de A28 maakten een eind aan de vrije doorgang naar het noordwesten van de voormalige gemeente Beilen.

Hijkerweg 19

Recht tegenover het zandweggetje naar het Plattenveld, de huidige Hoefslag, woonde Henny Lahuis met zijn vrouw Griet en twee dochters. Later kwam er nog een zoontje bij. Dit huis is aan het begin van de dertiger jaren door Lahuis gebouwd. Hij was timmerman. Lahuis heeft het huis in het begin van de vijftiger jaren aan Hilke Buist uit Hijken verkocht. Buist had een paar koeien en heeft daarvoor een schuur aan het huis gebouwd. Vervolgens is het huis door Koendert Zomer gekocht die er tot 1972 heeft gewoond. Ook Zomer had er een klein boerenbedrijf. In 1972 werd het huis door de familie Ted Kroes gekocht. Achter het woonhuis werd een uitbouw gerealiseerd. In 1998 werd het huis met de achterliggende grond verkocht aan de familie Henk Oosterhuis die er in 1999 ging wonen (nu nr.19a). Kroes heeft op het resterende perceel gedeelte een nieuw huis gebouwd.

Hijkerweg 21

Naast Lahuis (19) woonde Bertus Peeks met zijn vrouw en zes kinderen. De oudsten van hen waren in onze ogen al volwassen mensen. Peeks had in de tuin een rekstok tussen een paar bomen

De boerderij van Leffert Hofman in het Plattenveld, dat lag in het verlengde van de huidige Hoefslag.

Hijkerweg 19 zoals het pand er in 1972 uitzag.

Hijkerweg 19, oostzijde, 1972.

Hijkerweg 21, waar Lense Hoeksema succesvol duiven hield.

Op de plek waar de oorspronkelijke Schapendrift op de Hijkerweg uitkwam, stonden noodwoningen.

Woonwagen aan de Hijkerweg. Links zien we het huis waar later het veetransportbedrijf Mulder-Bos was gevestigd; uiterst rechts de woning waar nu de familie Groeneveld woont.

Hijkerweg 27 waar Allard en Ira Holwerda wonen.

aangebracht, waaraan zijn oudste jongens halsbrekende toeren uithaalden.

Zoals het kaartje aangeeft, liep tussen de woningen van Lahuis en Peeks net zo'n zandpad als naar Heling en Hofman. Tijdens de ruilverkaveling is het paadje aan de toenmalige bewoner Lense Hoeksema toegewezen.

Toen Peeks naar nr. 17 verhuisde, is het huisje een tijd gehuurd door Gerrit Weurding, wiens boerderij op Rheevelde was afgebrand. De brand was veroorzaakt door met vuur spelende kinderen van Gerrit nabij het hooivak in de schuur.

Na Weurding hebben hier vervolgens Chris Hoogeveen, Lense Hoeksema en Senneker gewoond. Het huis wordt nu na een grondige inwendige verbouwing bewoond door de familie Michiel Groeneveld.

Hijkerweg 23 en 25

Waar de oorspronkelijke Schapendrift op de Hijkerweg uitkomt, stond een grote houten keet (noodwoning), waarin aan de ene kant de familie Heyting woonde en aan de andere kant de familie Ludwig. Van de familie Heyting is zoon Hans later bekend geworden als tekstschrijver van schetsjes zoals 'Bij de scheerbaas' van Radio Noord.

Later is hier nog een keet bijgebouwd, waar verscheidene gezinnen tijdelijk hebben gewoond. In het begin van de vijftiger jaren zijn de keten gesloopt. Voor die tijd werd deze plek ook gebruikt als standplaats voor een woonwagen. De nummers 23 en 25 worden nu niet gebruikt.

Hijkerweg 27

Schuin achter de hiervoor genoemde noodwoningen, een flink stuk van de Hijkerweg af, stond het huis met veestalling van Jan Haveman en zijn vrouw Matje. De Havemans hadden een verstandelijk gehandicapte zoon; Tinus heette hij. Hij hielp zijn vader bij het uitventen van petroleum. Deze petroleum werd rondgebracht met

behulp van een vat dat ongeveer 200 liter van deze brandstof kon bevatten. Het geheel was op een handkar geplaatst. Na Haveman heeft Ginus Kleine het pand gekocht. In 1991 verkocht hij het aan Allard Holwerda.

Hijkerweg 22

Aan de noordkant woonde op nr. 20 Bertus Zinger en Alberdine met overwegend oudere kinderen. De jongste twee Jan en Bertus waren van onze leeftijd en ze speelden ook in Kesdo, onze voetbalclub. Alberdine was voor veel mensen een vraagbaak en had een heel goede verstandhouding met mijn moeder. Zoon Berend was de enige van onze buurt die als soldaat werd uitgezonden naar het toenmalige Nederlands-Indië. Toen het gerucht de ronde deed dat hij weer thuis zou komen, hebben we -zo lijkt het me- een dag op straat staan wachten, totdat hij 's avonds laat verscheen. Zinger heeft het huis verkocht aan John van Rossum die er met Stien woont.

Hijkerweg 24

Dit was in mijn beleving het laatste huis aan de noordkant van de Hijkerweg. Hier woonde de familie Wanningen. Na dit huis volgde er een gebied van laag madeland (grasland) met daarin de Leek, een beekje dat in Hijken ontsprong en uiteindelijk uitmondde in de Beilerstroom. In de Leek zat in die tijd ontzettend veel vis. Menig grote snoek is er door ons gevangen. Ook hebben veel kinderen het zwemmen in deze stroom geleerd.

Ik herinner mij Wanningen als een oude man die nogal veel last had van astma. Vrouw Wanningen heb ik nooit gezien; zij was, denk ik, al overleden. Wel waren er vier volwassen kinderen, een dochter en drie jongens. Een van deze jongens moest tijdens de oorlog in Duitsland werken en is nooit teruggekeerd.

Het huis van Wanningen was omgeven door dichte beplanting, zodat je er nogal donker tegenaan keek. Zijn dochter Lammy is met Harm Timmer getrouwd. Zij hebben hier tot het einde van de tachtiger jaren gewoond. Nu wordt het huis bewoond door Hartsuiker, die getrouwd is met een dochter van Harm Timmer. Het huis is rond de eeuwwisseling afgebroken en vervangen door nieuwbouw.<

Hijkerweg 22, waar nu John en Stien van Rossum wonen.

Hijkerweg 24, waar in mijn jeugd Wanningen woonde.

Aan de zuidkant van de Hijkerweg stonden tot aan het Rheeveld verder geen huizen meer. Huisnummer 25 is in de vijftiger jaren door Geert Fokkens gebouwd, maar dat was eigenlijk na de jeugd jaren waarover ik hier schrijf.

Hier kruist de Hijkerweg de weg Assen-Hoogeveen. Nu vinden wij hier een hekwerk dat alle verkeer bij de A28 tegenhoudt.

Boerenplaats.

Veldnamen bij Hoog- en Laaghalen (deel 2)

Notaris SCHUTTER te Beilen, zal op **Vrijdagen 17 November a.s. bij inzet en 1 December a.s. te Beilen** des voormiddags elf uur, in het Hotel KUIPER te Hooghalen, gemeente Beilen, ten verzoeken van Mej. de Wed. W. DOLFING te Dwingelo en kinderen,

publiek verkoopen:

Eene in de buurtschap Hooghalen, gem. Beilen, gelegen **moenie BOERENPLAATS**, thans bewoond en gebruikt door de erven ROELOF HADITZ, **In deze tweede bijdrage ga ik in op de veldnamen bij Hooghalen, Laaghalen en Heuvinge. Deze drie nederzettingen zijn ontstaan uit één: Halen of Haolen.** **uitstekende** perceelen Groenland, Bouwland, Heideveld en Veen en Bosch, als: 24.29.16 hect. Groenland, 9.93.30 hect. Bouwland, 102.37.34 hect. Heideveld en Veen, zeer geschikt voor ontginning, 4.74.00 hect. Bosch, alles gelegen onder de gemeentelijke heide, **onder Rolde, als volgt:**

Perc. 1. Huis en Erf met Hof, sectie C, nummers 1055, Huis en Erf, groot 0.04.70 hect., 1056, Zand en Heide, groot 1.15.90 hect., 1788, Weiland, groot 0.08.00 hect., benevens een Noord-Oostelijk ged., groot ongeveer 0.12.00 hect., als op het terrein afgebakend door de Bouwland, geh. groot 0.92.60 hect. Dit perc. heeft recht van weg langs de weg over perc. 10. Nummer 1056 wordt aan de	Perc. 20. „Bree,” de Oostelijke helft van C 1222, Bouwland, groot geh. 0.79.80 hect. „Bree,” de West. helft van C 1222, voornoemd. „Holtacker,” C 1228, Bouwland, groot 0.33.50 hect. „Holtacker,” C 1228, Bouwland, groot 0.33.50 hect. „Holtacker,” C 1228, Bouwland, groot 0.33.50 hect.

De es bij Hooghalen, gelegen achter de spoorlijn en de weg van Hooghalen naar Amen.

Het Bouwland

Akkers (Engels: acre, een oppervlaktemaat) zijn bij de verandering van een jagerscultuur naar een meer agrarische samenleving ontstaan door het ontginnen van oerbos, het zogenaamde 'holt'. Dat was meestal een eikenbos, dat vaak te vinden was op relatief hoog gelegen lemige grond. Aan de randen van het bos bleef het holt gespaard (eikenhakhout). Deze percelen werden strubben genoemd.

Verder kwamen op de oude esgronden namen voor als bree, brink, hof, holt, lien en zandakker.

De beekdalgronden zijn pas in de Late Middeleeuwen in gebruik genomen. Aanvankelijk was men geïnteresseerd in de zogenaamde madelanden (dit woord komt evenals het Engels woord meadow uit dezelfde Angelsaksische taalbron), het hooiland. Dat waren onregelmatige stukjes weidegronden langs de beken. 's Winters was dit grasland vaak overstroomd, waardoor het vruchtbare grond was. Geleidelijk aan maakte men gebruik van de iets hoger gelegen delen van de beekdalen, die broeken werden genoemd, hooi- en weidelanden.

Dat men zich ook op de veehouderij toelagde, kwam weer ten goede aan de akkerbouw. De mest die men van het vee kreeg, was hard nodig voor de bemesting van de es. Het gebruik van natuurlijke meststof had tot gevolg, dat men gelet op de beperkte

teeld en er werd veen afgegraven.

Het venige gedeelte tussen beekdal en heidegebied werd de hullen genoemd. Iets minder natte weidegronden werden blick en weiden genoemd. Een smalle zijtak van het beekdal droeg de naam stroet. Weiden lagen op een hellende beekdalrand en droegen vaak namen met -brink, hetgeen rand betekent.

Men had met elkaar afgesproken, dat men schapen in 't Veld, op de gemeenschappelijk heidevelden, liet grazen en dat varkens in 't holt hun voedsel mochten zoeken. Het aantal dieren dat men in het veld mocht laten grazen of in het bos mocht laten lopen, was bepaald door de grootte van het aandeel dat men had in de gemeenschappelijke gronden. Dit aandeel werd waardeel genoemd.

Verklaringen

Op de bladzijden 8 en 12 zijn twee kaartjes afgedrukt: I. De es bij Hooghalen en Heuvinge; II. De es bij Laaghalen.

Op de bladzijden 9 en 13 staan de veldnamen vermeld, zoals deze in het midden van de 17de eeuw werden gebruikt. Daarbij is het aantal percelen vermeld, de grootte in hectares en of het land als bouwland of hooiland werd gebruikt of dat het er nog onontgonnen (woest) bij lag.

Taalgebruik

Verschillende veldnamen op de essen hebben nog met het eerder genoemde oude taalgebruik te maken.

-Blijcke (I, 2; I, 5) en Grote Blickstuk (I, 4): een perceel waar het hout werd 'gebleekt', dat wil zeggen van de boomschors of schil werd ontdaan. Ook kan het een perceel zijn geweest, waar de was werd gebleekt. Blijck werd ook vaak als benaming gebruikt voor laag liggende stukken grasland langs de randen van de stroomdalen.

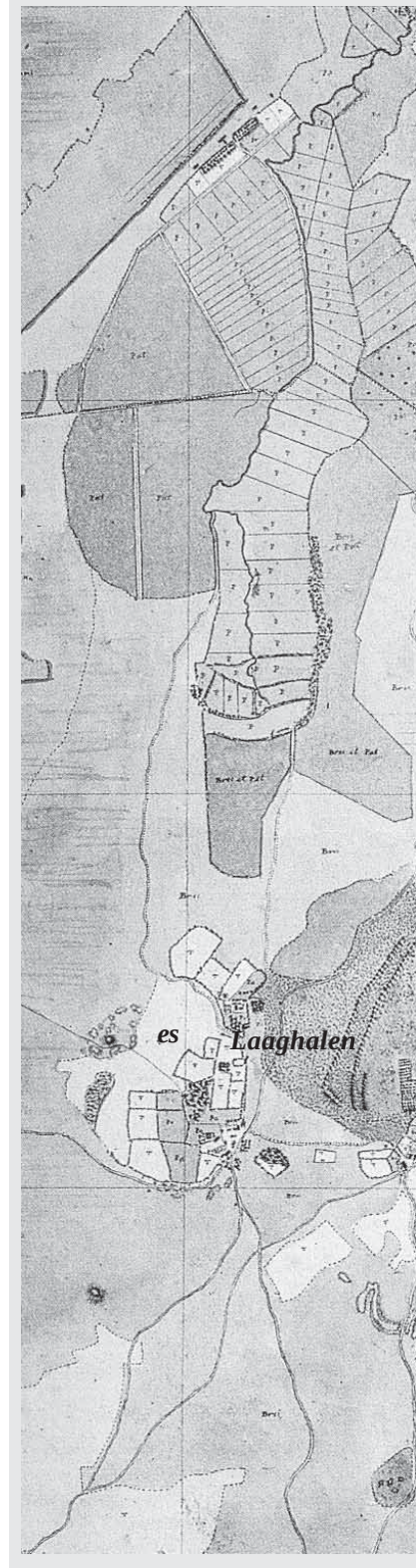
- Holtakker (I, 18): een akker gelegen op een perceel dat oorspronkelijk bos was.

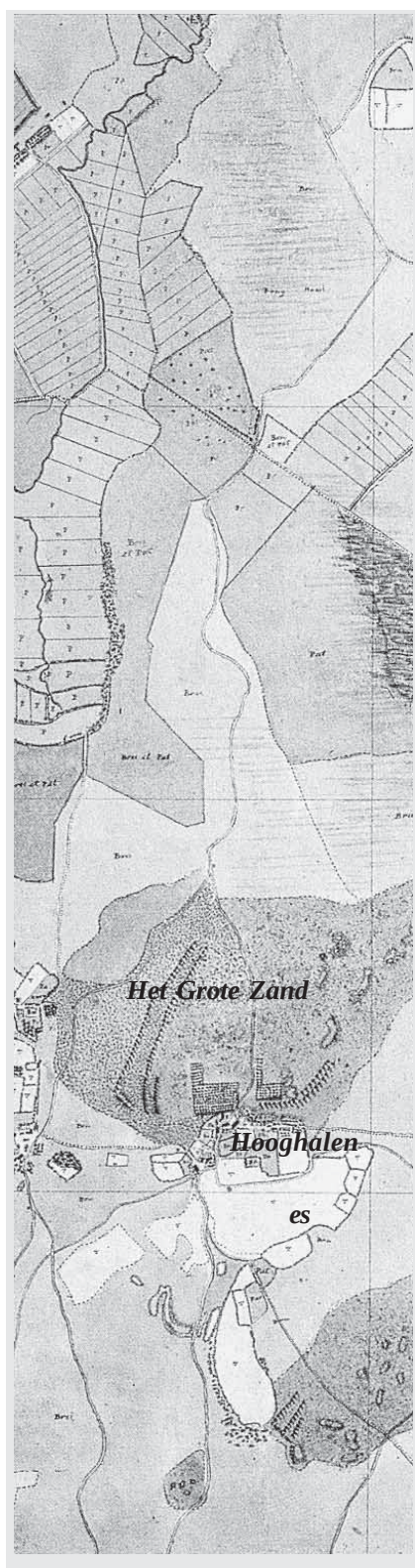
- Huijerakker (II, 11): een hoog of hoger gelegen akker.

- Oldegorden (I, 9): gorden betekent omheinen; een akker met omheining.

- Raapakker: (I, 17): op deze akker werden knollen (rapen) verbouwd.

De Franse topografische kaart van 1807. Op bladzijde 10 is Laaghalen te zien met de es. Op bladzijde 11 staat Hooghalen met de es.

Ligging

Sommige veldnamen zijn afgeleid van de ligging van het perceel.

- Huysakker (I, 7): een akker die in de nabijheid van de boerderij lag.
- Oostkamp (II, 2): een oostelijk gelegen akker, die omwald was (= kamp).
- Kamp (I, 8): een omheind stuk bouwland, dat meestal aan de rand van de es lag of buiten de es. Meestal werd voor de veld naam de familienaam van de eigenaar geplaatst.
- Suyrakker (I, 19): een zuidelijk gelegen akker.
- Uijtakker (I, 11): aanduiding voor onderlinge ligging als: voor, midden, achter, bij of tussen.
- Uitkamp of Achterkamp (I, 12): een akker die aan de rand van de es of zelfs buiten de es lag en omwald was (= kamp).
- Westerkamp (I, 1): een westelijk gelegen akker, die omwald was (= kamp).

Vorm

Van een aantal veldnamen kan men de vorm afleiden.

- Bree-akker (I, 16; I, 21; II, 13): een aanduiding naar breedte.
- Korteakkers (I, 27; II, 1), Kortekamp (I, 28; II, 4), Lanakker (II, 12), Lange akker (I, 25; II, 9), of Langekamp (II, 5; II, 15): een aanduiding naar lengte. Kamp betekent ook hier weer een akker die omwald was.
- Winkelakker (I, 20; I, 22): een akker die hoekvormig was of in een hoek lag.
- Rolscheakker (II, 10): rolle betekent rond van vorm, maar kan ook een gerooide akker (rooakker) betekenen.
- Torenakker (I, 15): meestal een puntig gevormde akker of een akker die in het verlengde van een toren lag.

Verbouw

In de veldnaam werd ook naar het gewas verwezen.

- Boeckkamp (II, 16): op deze omwalde akker werd boekweit verbouwd. Deze kampen lagen meestal verder van de boerderij. De oorspronkelijke heide van zo'n perceel was verbrand, waarna de boekweit werd verbouwd. De as op de zandgrond diende als meststof. Boekweit was een teer gewas. Het kon pas worden gemaaid, als er geen nachtvorst werd verwacht. Anders viel het zaad eruit ('geurde').
- Broodakker (I, 10): een akker waar men graan op verbouwde of een vruchtbare akker.
- Grasakker (I, 13): een akker, waarop gras werd verbouwd. Mogelijkerwijs zou het hier ook om een akker met veel onkruid kunnen gaan.

De es bij Laaghalen

Links: De es van Laaghalen. Hieronder staan de veldnamen van deze es van het midden van de 17de eeuw vermeld.

I. Veldnamen Laaghalen midden 17de eeuw

nrs	percelen	ha	hooi-land	bouw-woest land
1.	Korte akkers	93	2	1 0 0
2.	Oostkamp	94-95	5	1 0 0
3.	Vreeboest	96-97	6	2 1 0
4.	Kortkamp	98-99	5	1 0 0
5.	Lange kamp	100-101	8	2 1 0
6.	Smoltkamp	102-104	5	1 2 0
7.	Barchakker	105-106	5	1 0 0
8.	Veenakkers	107	8	2 0 0
9.	Lange akker	108-110	13	4 0 0
10.	Rolscheakker	111-112	2	1 1 0
11.	Huijerakker	113	3	1 0 0
12.	Lanakker	114	3	1 0 0
13.	Breeakker	115-122	20	5 3 0
14.	Lienakkers	123-124	3	1 0 0
15.	Langekamp	125-128	7	2 6 0
16.	Boeckkamp	129	3	1 0 0
17.	Roelof Alberts-land	130	3	1 0 0
18.	Hendrik Eyinck-kamp	131	6	2 3 0

Links liggen de 'Lange akkers' op de es bij Laaghalen.

De es bij Laaghalen. Bij de bomen stroomt de Leek.

Bronnen

Drents Archief, Oude Staten Archieven, toegangsnr. 085, inv.nr. 845

Literatuur

Bazuin-Brinkman, W. en G.J. Dijkstra, 'Heuvinge: een verdwenen buurtschap (deel 1)', in: *THVGB*, 2003 (15) 1, 40-43.
Bazuin-Brinkman, W. en G.J. Dijkstra, 'Heuvinge: een verdwenen buurtschap (deel 2)', in: *THVGB*, 2003 (15) 2, 32-35.
Booij, A.H., *Met namen in Börck*, Utrecht 1979.
Dijkstra G.J., 'Veldnamen bij Eursing', in: *Tijdschrift Historische Vereniging Gemeente Beilen (THVGB)*, 1994 (6) 2, 22-26.
Dijkstra Y., 'Middeleeuwse bewoningssporen bij Hooghalen (Dr)', in: *Paleo Aktueel* 1993 4, 132-139.
Drents Woordenboek
Ebeling R.A., en J. Wieringa, *Drentse Veldnamen*, deel 17, Groningen 1987.
Etymologisch Woordenboek
Hagoort W.J., *Plaatsnamen in Drenthe*.
Linthorst Homan J., *Geschiedenis van Drenthe*, Assen 1974.
Vonk H.J., *Dit land van hei en hunebedden*, Hoorn, 1973.
Schönfeld M., *Veldnamen in Nederland*, Arnhem 1980.

Dank

Met dank aan J. Vording, L. Klaasens en de werkgroep Hooghalen voor het verzamelen van de veldnamen en hun aanwijzingen voor het schrijven van dit artikel.

- Lienakker (I, 6; II, 14): op deze akker werd lijnzaad verbouwd, een vlassoort dat onder andere werd gebruikt voor het vervaardigen van linnen. Elke boer had wel een akkertje, waarop hij vlas verbouwde. Deze vlasakkertjes lagen meestal dicht bij elkaar op de es.
- Raapakker (I, 17): op deze akker werden knollen (rapen) verbouwd.

De bodemgesteldheid

Veldnamen kunnen ook naar de bodemstructuur verwijzen.

- Bargakker (II, 7): een hoger gelegen schrale akker, vermoedelijk een voormalige grafheuvel.
- Grote Zandakker (I, 24) en Zandakker (I, 23): een akker met een zanderige bodemstructuur.
- Smoltkamp (II, 6): een vruchtbare akker. Kamp betekent ook hier weer een akker die omwald was.
- Veenakker (II, 8): een akker met een venige bodemstructuur.

Eigenaars

In sommige veldnamen wordt de familienaam van de eigenaar of de naam van de boerderij vermeld.

- Hendrik Eyinck: een omwald perceel land, genoemd naar de eigenaar.
- Hovinckkamp (I, 26; I, 29): een omwald perceel land, genoemd naar de boerderij waar het bijhoorde: Heuvinge-erf of Hovinck-erf.
- Roelof Albertsland: een heel duidelijke veldnaam: land van Roelof Alberts

Overige veldnamen

- Blickakker (I, 14): een perceel grond vanwaar men een wijde blik had. Soms werd de naam blick ook gebruikt voor een veenplas. Zowel bij Hoogeveen als ook bij Hooghalen ligt een veenplas met de naam De wijde Blik.
- Kerkakker (I, 3): een akker die eigendom van de kerk is of waarvan de opbrengst voor de kerk bestemd is.
- Vreeboest (II, 3): vrede is het synoniem voor tuin (Nymandt sall sijne tuijnen off vrede ongemaeckt laten in de marke). 'Vrede' betekent een afscheiding maken.<

Mijn jeugdjaren 1918 - 1928

Trijntje Stoker (1918) heeft een tiental jaren van haar jeugd in Beilen doorgebracht. Over die tijd weet zij boeiend te vertellen.

T.L. Kroes

Trijntje Stoker is geboren aan de Westerborkerstraat (Lieving), even voor het viaduct. Het huis staat er niet meer.

Haar vader, Jan Stoker, werkte eerst op de melkfabriek in Westerbork; later bij Brunsting in de boerderij aan de Markt. Brunsting was een 'dikke' boer; al het land tussen zijn boerderij en de Coöperatieve Stoomzuivelfabriek Beilen (later Domo) was van de familie Brunsting. Maar toen het Linthorst Homankanaal werd gegraven, raakte hij nogal wat grond kwijt.

Jan Stoker woonde aan 'Klein Brinkie' (nu Havenstraat) naast timmerman Luuks Reinds. Toen Trijntje 12 jaar was, verhuisde het gezin naar Drijber, waar vader vier jaar lang een boerderij pachtte. Van de opbrengst kon het gezin niet leven; het was crisistijd. Daarom werkte vader drie jaar op de VAM. Hoe moeilijk het toen voor de boeren was, werd hem wel heel duidelijk: Hij ging met twaalf biggen naar de markt in Beilen en dronk even koffie bij café Smit. (Achter café Smit was een waag waar de varkens werden gewogen, de 'zolders' die naar Engeland werden geëxporteerd. Een zolter mocht niet meer dan 100 pond wegen. Was hij zwaarder, dan kwam hij niet in aanmerking voor export.) Toen hij op de markt terugkwam, waren er twaalf biggen bij gegoooid. Die waren kennelijk onverkoopbaar. Toen vader thuiskwam, vroeg moeder: "Heb je ze verkocht?" "Nee," luidde het antwoord, "ik heb er nu twaalf meer." Moeder zei niets, maar ze huilde.

De boerderij van de familie Brunsting aan de Markt.

Markt met rechts café Smit. Links achter de hoge bomen staat de boerderij van de familie Brunsting.

Levensloop

“Twaalf jaren woonde ik in Beilen. In 1930 verhuisde ons gezin naar Drijber. De kinderen gingen daar naar de Chr. School, want anders moesten wij een uur lopen om in Wijster naar de openbare school te kunnen. Dat vond mijn vader te gek. In 1934 pachtte hij een boerderij in Brunsting en in 1938 begon hij een boerenbedrijf in Hijken aan het Oost-einde.

Ik ging in 1942 als hulp naar Licht en Kracht in Assen; een half jaar later begon ik aan de opleiding die daar werd gegeven. In 1946 was ik gediplomeerd en ging naar Arnhem. Van daaruit kreeg ik de kans om met een vriendin naar Engeland te gaan om bij een steenrijke mevrouw als kammermeisje te werken. Het was een droomjaar! 's Morgens moesten wij werken, daarna lunchten we bij haar aan tafel, 's middags waren wij vrij en gingen nogal eens naar Londen. Het was opmerkelijk dat deze familie geen klasseverschil liet blijken. Ook ben ik nog naar een vakantie-kamp in Zuid-Frankrijk geweest. Door dat reizen had ik aan het eind van de veertiger jaren wat van de wereld gezien en nadien ben ik altijd gek op reizen geweest. Een studie voor maatschappelijk werkster stond toen op het programma. Ik haalde mijn diploma en tot mijn pensionering in 1978 heb ik op Van Boeijen-oord gewerkt. In 1994 ging ik weer in de gemeente Beilen wonen.”

Noten

- 1) A. Oosting, De Perk/Julianastraat, in: *Tijdschrift Historische Vereniging Gemeente Beilen*, jrg. 15, nr. 1, maart 2003, 29-32.

De boerderij leverde niet genoeg op, er was geen inkomen te verdienen. Een groot deel van Trijntjes jeugd was karig; er was wel eten en er waren wel kleren, maar luxe kende men niet. Wel was er thuis een warm nest en dat was het belangrijkste. Trijntje Stoker: “Ik merkte pas hoe belangrijk zo iets was toen ik maatschappelijk werkster was.

Drie keer in de week kwam er bij ons in Drijber een bijna blinde broodventer uit Beilen langs. Hij werd Willem Was genoemd, maar zijn werkelijke naam is mij niet bekend. Hij had een duwkar waarop hij het brood vervoerde. Zijn leven moet niet gemakkelijk geweest zijn. Het kwam nogal eens voor, dat wij eieren tegen brood ruilden.”

Snert met veel spek

“Ik herinner mij nog veel van mijn jeugdjaren in Beilen. Ik speelde wel met Johannes Reijntjes. Hij moest van zijn moeder altijd even zeggen dat hij met mij meeging naar Klein Brinkie. Wij kregen dan een ‘brukkie’ (boterham) met ‘brune suker’ en al kauwend liepen we over het kerkpad tussen de beuken, ook wel sintelpad genoemd (sintels van de stoommachine van de zuivelfabriek). Dan liepen wij over het paadje langs de Beiler Stroom (nu Nassaukade) naar Klein Brinkie toe.

Heel goed herinner ik mij nog het huis van ‘Lange Kuik’ waar Albert Oosting over heeft verteld.¹⁾ M’n meester vroeg eens aan de kinderen in m’n klas: “Wie eet er bij de koster?” Ik stak toen ook mijn vinger op, want het leek mij het toppunt van heerlijkheid

De familie Stoker. Achterste rij vanaf links: Derk, Roelie, Willem, Jantje, Trijntje en Roelof.

Voorste rij: Aaltje Stoker-Noordhuis, Tinus, Jan en Jan Stoker.

om ergens anders te mogen eten. Op de deel bij Kuik stond een tafel met een grote pan snert, waar veel spek bovenop dreef. Toen ik dat zag, draaide ik mij om, want al dat spek lustte ik niet. Ik ben toen maar snel naar huis gelopen, waar ik wat laat aankwam. Mijn vader vroeg: "Waar kom je vandaan?"

"Ik kom van de koster, want ik wilde er eten, maar ik lustte het niet," was mijn antwoord. Mijn vader keek mij behoorlijk streng aan en zei: "Het is dat het eten daar nu op is, anders bracht ik je er weer naar toe om te eten." Iets niet lusten kwam in zijn woordenboek niet voor.

Na de jaarwisseling gingen we in de buurt gelukkig nieuwjaar wensen. Er waren ook kinderen die met een kussensloop langs de deuren gingen. Ze kregen dan knieperties of koeken en gingen met hun buit naar huis. Van mijn moeder mocht ik niet met zo'n kussensloop op pad, "want," zei ze, "dat doen alleen arme kinderen." Ik vond dat erg jammer, want bijzondere dingen vond ik zo aantrekkelijk."

Een lichtje op de bossem

"Mijn vader werkte dus bij Jan Brunsting aan de Markt. Brunsting had een grote boerderij en daarvoor was nog een hof; de tuin liep door tot over wat nu de Markt is. Er was slechts een pad tussen die tuin en café Smit.²⁾

Als hij aan het einde van de middag de koeien had gevoerd, kwam vader even thuis. Dat was om ongeveer vijf uur 's middags. Dan dronk hij met moeder koffie en wij kregen thee. Tijdens de donkere wintermaanden brandde dan op de bossem (de schoorsteenmantel) een schemerlichtje. Dan was het heerlijk om in de kamer te zijn. Wij zongen dan versjes met elkaar. Daarna ging vader melken en als hij om ongeveer zeven uur terugkwam, aten wij brood en daarna gingen we naar bed.

Een van zijn taken was het controleren van de waterstand van de Beilerstroom bij het sluisje. Ik mocht dan mee om op de schaalverdeling te kijken. Deze lag nogal diep. Daarom hield mijn vader mij stevig vast, zodat ik diep voorover kon buigen om de waterstand af te lezen."

Klein Brinkie

"Klein Brinkie was wat nu de Havenstraat is. Op de hoek van de Brunstingerstraat was een kruidenierswinkel (nu videoverhuur), daarnaast stond de boerderij van Jan Lam(m)ers. Later woonde daar steenkoolhandelaar Vaartjes. Vervolgens kwam er een wit huis waar Van der Veen woonde. Dan kwam Rieks Stevens en zijn vrouw 'Maaie' (Margje); zij verkochten groente. Rieks was de grootvader van Stevens, de groentehandelaar op de Markt.

Spelen met Nancy

Wij gingen naar de lagere school aan de Schoolstraat. Wij liepen van Klein Brinkie langs de Beilerstroom, dan over het sintelpad langs het kerkhof, vervolgens langs de kerk en door de Naald, het smalle weggetje van de Kruisstraat naar de Schoolstraat. Het Wilhelminaplein was er toen nog niet. Tussen het postkantoor en het café naast Reijntjes was een weggetje dat ook van de Kruisstraat naar de Schoolstraat leidde. Op de verdieping boven het postkantoor woonde burgemeester Manssen. Wij speelden wel met zijn dochtertje Nancy daar boven op de zolder.

Het Wilhelminaplein is aangelegd toen de gemeente het nodig oordeelde een bredere toegangsweg naar het oude gemeentehuis te maken. Zo heb ik het Wilhelminaplein zien ontstaan, evenals Beileroord. Bij ons op Klein Brinkie woonde timmerman Johan Padding. Ik speelde wel met diens zoon Jan. Padding heeft gewerkt aan de bouw van Beileroord, en wij gingen daar wel eens even kijken.

Klein Brinkie, de latere Havenstraat. Rechts de kruidenierswinkel.

2) G.J. Dijkstra e.a., *Gemeente Beilen 1811-1997*, Beilen 1997, 215.

Bij het huis van brandstoffenhandelaar K. Vaartjes. Jammer genoeg weten we niet wie er op bezoek is.

Praten met het paard

Het is al een zeventig jaren geleden, maar ik zie Klein Brinkie nog voor mij. De jaren dat ik er gewoond heb, hebben een grote indruk op mij gemaakt.

Achter ons huis hadden wij een weiland dat doorliep tot aan de Grote Drift. Vader had daar voor de kinderen een hut gemaakt, een soort speelhuisje. Wij gingen vaak de Grote Drift in, waar het stil was: allemaal weiland. Hellendoorn had daar een wit paard in de wei staan. Voor ons gevoel was dat het paard van Sinterklaas en wij benaderden het dier dan ook met de nodige schroom. Wij vroegen het paard of wij verder mochten lopen. Als het 'nee' schudde, bleven wij wachten. Dat praten tegen het paard was voor ons een bijna magische gebeurtenis.

Het bruggetje waar de Foezelsloot Klein Brinkie kruiste. Rechts woonde Lambert Olijve, wiel-draaier en pompenmaker.

Dan kwam de joodse familie Van der Veen; hij was veehandelaar. Met zijn zoon Jacob speelde ik wel halma. Vervolgens kwam er een pleintje waar een waterpomp stond; daar woonde onder anderen Lammert Olijve. De Foezelsloot, die van de Brunstingerstraat (toen ook Foezelsloot geheten) kwam en Klein Brinkie kruiste, liep daar uit in de Beilervaart. De havenkolk van de Beilervaart was toen veel groter. Later is een deel ervan gedempt om de Esweg rechtdoor te laten lopen en over te laten gaan in de Linthorst Homanweg.

Vervolgens kwam klompenmaker Otte Huisman die in hetzelfde huis woonde als Jan Grit, de schoorsteenveger. Dan woonde er timmerman Luuks Reinds, en in het laatste huis Jan Stoker. Daar woonde ook Van de Berg, de beerhouder, die met zijn 'zwien' naar de zeugen ging.

De andere kant van Klein Brinkie begon links vooraan met Ludwig en Jan Vredeveld die in één huis woonden. In het tweede huis woonde Bertus Maat die assistent-landmeter was. Ook Tije Vaartjes die in turf handelde, woonde daar. In het derde huis verbleef Sander Dijkstra die in de wegenbouw werkte. Het voorhuis verhuurde hij aan wegwerkers, zodat die snel een tijdelijk onderdak konden vinden. Dan kwam Roelof Beuving en naast hem woonde Aaltje (Beugel?). Zij was een alleenstaande vrouw die altijd in klederdracht liep. Ze droeg een ondermuts van het oorijzer en een jakje met wijde rok, daarover had ze een schort. Als ze uitging had ze het oorijzer op. In de boerderij die dan kwam, woonde Ome Knol, een alleenstaande man. Hij had geen vee. Hendrik Jan Weurding woonde bij hem in. Het was voor ons altijd pret wanneer Hendrik Jan ons op zijn fiets een eindje meenam. Naast deze boerderij liep de al eerder genoemde Foezelsloot. Aan de andere kant woonde Henderkie Hellendoorn die voor de bakker speculaas verkocht.³⁾ Na Henderkie Hellendoorn kwamen nog Johan Padding, de timmerman, en achter hem woonde Hendrik Stevens.⁴⁾

Platte cent

“’s Maandags was het marktdag en dan kregen wij een cent om te versnoepen. Achteraf veronderstel ik dat dit een pedagogische cent was. Zo hadden wij niet de neiging om iets te pikken wat niet van ons was. Wij voelden ons dan de koning te rijk en gingen naar Pietje Snor (Rijnsburger, naast Prakken) om voor een halve cent drop te kopen.

Op school was eens een jongen die een cent op de rail had gelegd.

Immens groot schoolplein

Het schoolplein vond ik immens groot, zeker met die dikke boom die er stond. Toen ik er later nog eens kwam, bleek hij helemaal niet zo dik te zijn.

- 3) Zie: T.L. Kroes: *Hendrikje en haar hondekar*; Historische Vereniging Gemeente Beilen, jrg.3, nr.4, nov. 1991, blz.19-23.
- 4) Zie ook F.C. Kerkhove: *Een wandeling door oud-Beilen*, Beilen 1998, blz. 171 t/m 173. F.C. Kerkhove noemt hier veel namen van bewoners van de Kleine Brink. Zijn opsomming en die van mevrouw Stoker komen niet geheel overeen. Met de door beiden genoemde namen valt misschien een reconstructie van Klein Brinkie te maken.

De Brinkstraat; rechts zien we de winkel van Pietje Snor, Piet Rijnsburger.

De Openbare Lagere school in de Schoolstraat , vlak voor deze werd afgebroken. Helaas bezit de Historische Vereniging Gemeente Beilen geen foto van de voorkant uit betere dagen.

Vechten tegen de Kocksen

Soms ging de mare over het schoolplein: Wij moeten vechten tegen de 'Kocksen', zoals de gereformeerden in de volksmond heetten. Wij zongen dan:

*Kocksejaone, tippeltaone,
Tong uut de bek,*

Oh, wat zijn die Kocksen gek.

Er werd dan gevochten met de klomp in de hand en soms werd er duchtig op los geslagen. Ook de meisjes deden mee en rolden dan vechtend over de straat. Ik ben wel thuisgekomen met de knie door de kous en m'n schort gescheurd. Moeder zei eens: "Als je nou weer gaat vechten met die kinderen, dan is het laatste woord nog niet gesproken."

De trein reed er over en met die platgewalste cent die nu zo groot was als een halve stuiver zou hij naar Reinsburger om zich royaal van drop te voorzien. Hij wachtte tot vrouw Rijnsburger in de winkel doende was. Haar gezichtsvermogen was tamelijk beperkt, waardoor hij op direct succes rekende. Ze trapte er echter niet in. Hij kwam met slechts een paar dropjes naar buiten en hij was zijn mooie platte cent kwijt.

Wij moesten onszelf vaak zien te vermaken. Wij bedachten dan ook zelf allerlei spelletjes: knikkeren, zakdoekje leggen, hoepelen enz. Wij maakten een zogenaamde 'doodloper', een deksel van een schoensmeerdoosje waar door het midden een touwtje was vastgemaakt. Wij liepen dan hard en het dekseltje 'liep' met ons mee.

Aan Sint Maarten werd toen niet gedaan, maar wel waren wij druk met Palmpasen. Wij kregen een haantje op een stokje en versierden dat. Als je jarig was, kreeg je een plak koek op de arm gebonden met een rood lint er omheen. De hele dag kon iedereen zien dat je jarig was. De kinderen met wie je speelde, mochten op het laatst er een klein stukje afbijten.

Samenvattend kan ik zeggen, dat ik goede herinneringen heb aan mijn jeugd jaren in Beilen." <

Boerderijen bij Wijster

In januari 1941 verscheen de eerste druk van het boek *Boerderijen in Nederland*, waarin onder andere de ontginning en de bouw van boerderijen bij Wijster werd beschreven.

**G.J. Dijkstra en
K. van der Tuuk**

Het boek was in opdracht van de Nederlandsche Heidemaatschappij samengesteld door de auteurs H.J. van Leusen, ir. W. Vroom en G. Markerink.

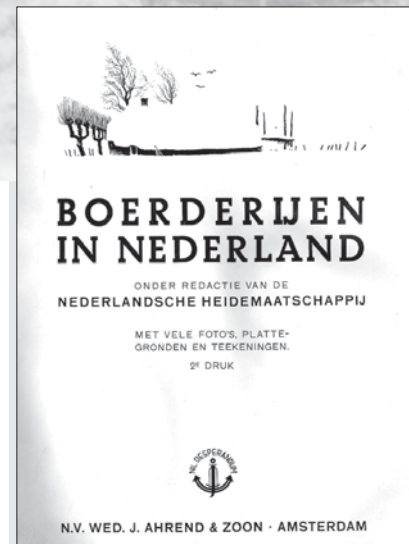
In het eerste hoofdstuk geven de auteurs een overzicht van de verschillende boerderijtypen in Nederland om vervolgens te wijzen op de plaats die elk boerderijtype in het landschap inneemt. Het boek met zijn vele illustraties was kennelijk een succes, want in het voorjaar van 1942 had het ministerie van het Departement van Opvoeding, Wetenschap en Cultuurbescherming toestemming gegeven om een tweede druk, zij het in een beperkte oplage, uit te geven.

In het boek zijn niet alleen 52 foto's van boerderijen met plattegronden opgenomen, maar ook veel foto's van boerderijen in Drenthe, onder andere uit Wijster en Zwinderen.¹⁾

Wijster

De auteurs zijn wat betreft het boerderijtype bij Wijster en Zwinderen uitgegaan van de nieuwgebouwde boerderijen.

De keuze van de auteurs voor de ontginningen bij Wijster en Zwinderen kwam voort uit het feit, dat men bij de ontginningen van de woeste gronden niet had gekozen voor de traditionele ruilverkaveling, maar voor een nieuw verkavelingssysteem. Het ging hierbij om een ontginning ter grootte van rond 1.000 hec-

Titelblad van de tweede druk van het boek Boerderijen in Nederland, dat in opdracht van de Nederlandsche Heidemaatschappij werd uitgegeven.

Noten

- 1) G.J. Dijkstra, Boerderijen in het Zwindersche Veld, in: *Klenckerheugte*, 4de jaargang, nr. 1, februari 2004, 18-20.

Klaas van der Tuuk: “Deze oude Drentse boerderij, ‘Wijsterbroek’ genoemd, werd omstreeks 1918 aangekocht door ‘Het Lantschap Drenthe’.

Vanaf de aankoop tot ongeveer 1923 woonde hier opzichter Gerkes, die werkzaam was voor de ontginningsmaatschappij.

Nadat de streek ontgonnen was, kreeg de ‘Nederlandsche Heide-maatschappij’ het beheer. Vanaf dat moment werden niet alleen boerderijen verhuurd, maar werden er ook enkele bijgebouwd.

Vanaf 1923 was P. Polter huurder van deze boerderij.

Achter deze boerderij was een grote schuur voor graanopslag en veestalling.

Enkele jaren geleden is de boerderij afgebrand.”

Klaas van der Tuuk: “Op de foto rechts is de boerderij ‘De Stroet’ te zien. Bewoners waren onder andere: Van Dalen, Dekker, Roelof Woldman (schoonzoon van Dekker), Roelof Tol en nu Klaas Bouwmeester.”

tare. Bij een geheel nieuwe verkaveling van ontginningsgronden ging men uit van een van tevoren gemaakt indelingsplan met percelen van min of meer verschillende grootte, gekozen naar economische en cultuurtechnische eisen. Dit alles om het op te zetten boerenbedrijf zo rendabel mogelijk te krijgen.

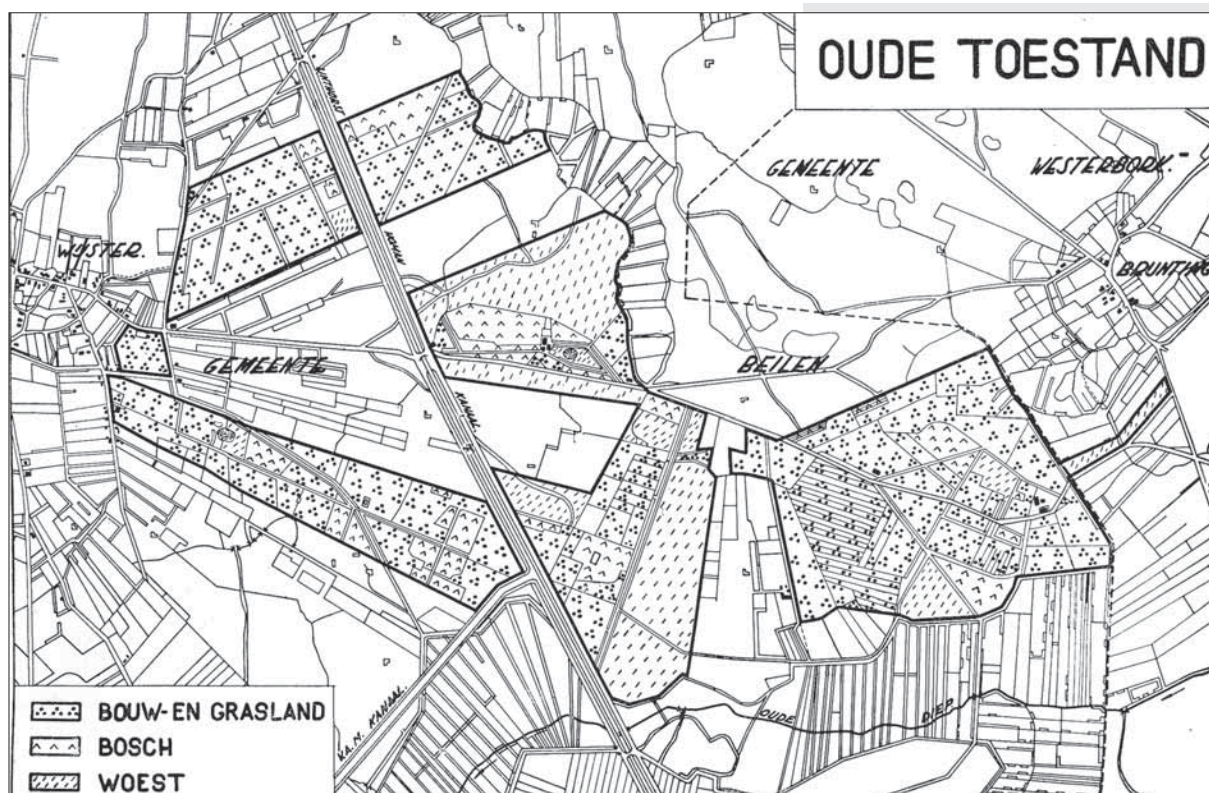
Door te kiezen voor dit verkavelingssysteem was men ook vrij om de ligging en de bouw van de boerderijen van tevoren vast te stellen. Dit laatste kwam zeker naar de mening van de auteurs van het boek de uiterlijke vormgeving en het landeigen karakter van de boerderijen ten goede.

‘Het Lantschap Drenthe’

De ontginningsmaatschappij ‘Het Lantschap Drenthe’ had ‘krachtens de zevende titel der onteigeningswet’ het bezit gekregen over woeste gronden bij onder andere Wijster en Zwinderen. Deze woeste gronden behoorden toe aan een groot aantal eigenaren, wier eigendommen verspreid in het veld lagen en welke door een gemis aan wegen en waterlopen niet op de juiste wijze tot ontginning konden worden gebracht. Doordat ‘Het Lantschap Drenthe’ deze woeste gronden in bezit kreeg, kon worden gewerkt aan een nieuwe indeling van het gebied, waarbij een beter wegen- en ontwateringssysteem ter ontsluiting van het gebied voorop stond.

Na de ontginning werden de boerderijen ontworpen, waarbij de ontginningsmaatschappij dirigerend optrad, zowel in de fase van ontwerpen als tijdens het bouwen. Verschillende architecten uit Drenthe hadden hiervoor plannen ontworpen. Allen hadden zij gelegenheid gekregen om hun persoonlijke ideeën uit te leggen. ‘Het Lantschap Drenthe’ zorgde voor eenheid in het geheel, waarbij de te bouwen boerderijen werden aangepast aan de bedrijfsvorm en het gangbare type, zoals dit uit de jarenlange praktijk op deze ontginningsgronden was ontstaan.

Ruilverkaveling

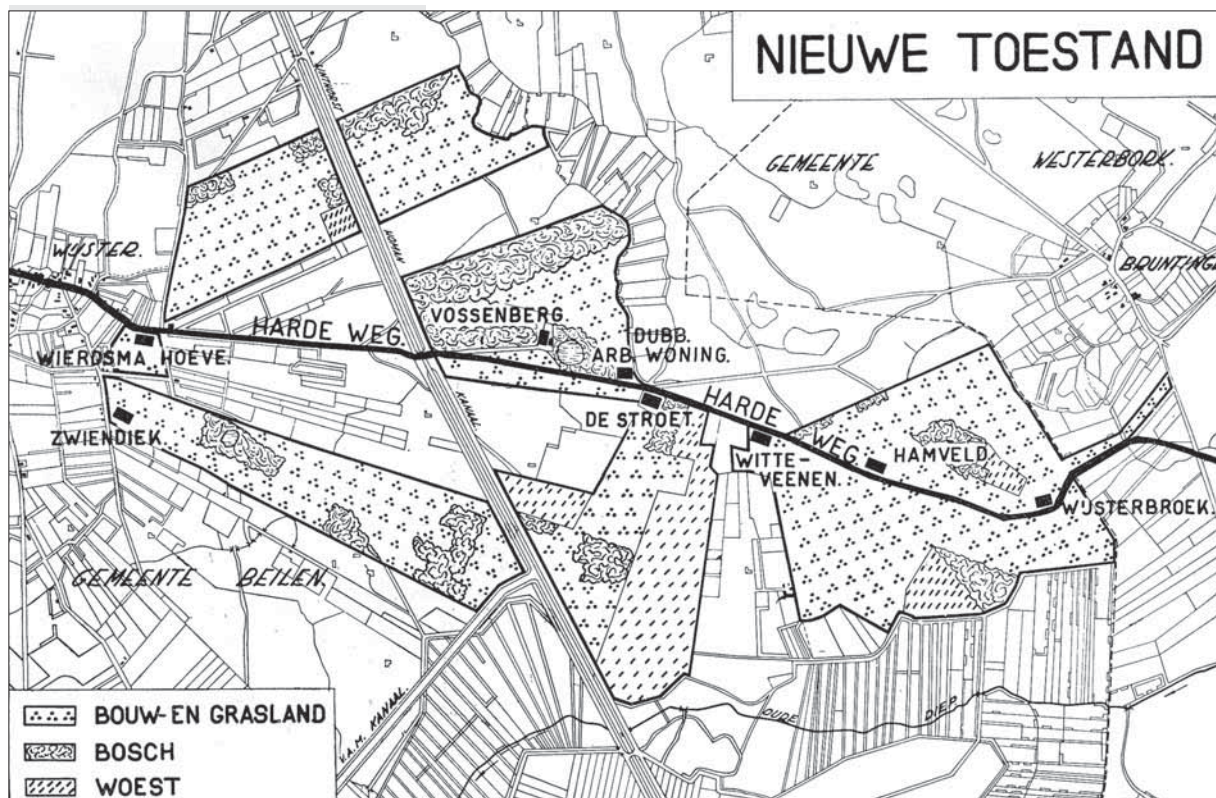
Bij ruilverkaveling was een bestaande situatie het uitgangspunt, waarbij verspreide percelen en kavels van allerlei grootte onder de grondeigenaren werden geruild en samengevoegd om zo uit landbouwkundig oogpunt te komen tot een betere vorm en doelmatiger exploitatie van de gronden. Hierbij ging men uit van de bestaande waarde van deze gronden, welke na de verkaveling voor de dan te ontvangen percelen gelijk bleef en iedere oorspronkelijke eigenaar dus in het bezit bleef van ongeveer dezelfde oppervlakte landbouwgrond. Na de ruilverkaveling bleven bedrijven van zeer uiteenlopende aard en grootte bestaan, die alle even zoveel ideeën meebrachten voor exploitatie en bouw van boerderijen. Vandaar dat er een grote verscheidenheid in de bouw van boerderijen was ontstaan, die volgens de auteurs niet altijd in overeenstemming was met het omringende landschap.²⁾

Boerderijen

Bij de bouw van nieuwe boerderijen in de nabijheid van bestaande oudere bedrijven in deels ontgonnen gebied streefde 'Het Lantschap Drenthe' naar 'behoud en verfraaiing van het landschapsbeeld'. Nieuw te bouwen boerderijen moesten op

2) Nederlandsche Heidemaatschappij, *Boerderijen in Nederland*, Amsterdam, 1942, 2e druk, 32-35.

Klaas van der Tuuk: "Hierboven een afbeelding van De Vossen-berg. De eerste jaren heeft opzicht-er Gerkes hier gewoond."³⁾

3) R. Gerding, Landgoed De Vossen-berg, in: *Tijdschrift Historische Vereniging Gemeente Beilen*, augustus (3) 2003 (jrg. 15), 7-14.

‘harmonische wijze’ in de omgeving passen.

Dat is onder andere gebeurd bij Wijster. Op de kaartjes die zijn afgebeeld op pagina’s 22 en 23 is de vervanging van een ‘zand-weg’ door een ‘harde weg’ aangegeven, waarvan in de nabijheid de boerderijen Wierdsma Hoeve, Zwiendiek, Vossen-berg, De Stroet, Witte Veenen, Hamveld en Wijsterbroek met nog een dubbele arbeiderswoning werden gebouwd.

De bestaande topografische situatie vormde het uitgangspunt voor de bouw van nieuwe boerderijen en het in cultuur brengen van woeste grond langs de weg tussen Wijster en Mantinge. Hierdoor bleef de oorspronkelijke structuur van het landschap goed bewaard.

Tot slot

In het voorjaar van 1942 was ondanks een slinkende papier-voorraad ten gevolge van de oorlogssituatie besloten om een tweede druk van het boek uit te geven. Op het ministerie zagen de Duitse beleidsbepalers met hun Nederlandse medestanders kennelijk de propagandistische waarde van het boekwerk in. De sterk gedirigeerde rol van een organisatie bij de ontginningen in Drenthe, hoewel van voor de oorlog (de dertiger jaren), was immers ‘koren op de molen’ van de Duitse bezetter.<

De dominee, de dokter, de notaris en het klerkje ... (deel 1)

Zou de dichter Jan Greshoff stiekem naar Willem Kuik in Beilen hebben gekeken? Samen met leden van zijn familie en een bekende wordt teruggekeken op het leven van een kleurrijk man.¹⁾

H. Martena

Willem Kuik

Willem Kuik, bij de oudere Beilers bekend als makelaar en assuranteman, werd op 28 januari 1892 als zoon van Jannes Kuik en Jantje Stevens geboren in Alting.

Hij trouwde met Geesje Pol, dochter van de aannemer, bouwmaterialen- en brandstoffenhandelaar Hendrik Pol en Hendrikje van den Berg. Pol had zijn zaak op de plek waar nu de parkeerplaats is van de C-1000 supermarkt aan de Hekstraat. Pol overleed op 22 oktober 1923. De handel in bouwmaterialen werd voortgezet door Roelof Pol, het tweede kind van Hendrik Pol en Hendrikje van den Berg.

Notarisklerk

Vermoedelijk op voorspraak van de hoofdonderwijzer kwam de 12-jarige Willem Kuik, die een goede leerling was, te werken op het gemeentehuis. Zijn daaropvolgende baantje was klerk bij notaris Schutter aan de Bisschopsstraat. Het notariaat verschaftte Willem Kuik heel wat jaren een goede boterham.

Rij-examinator

Willem Kuik was een veelzijdig mens. Behalve in het notariaat verdiende hij zijn brood ook in het verzekeringswezen en hij was bovendien rij-examinator in Beilen.

Middenstandsdochter

Hendrikje van den Berg was een bijzondere, ondernemende, vrouw. Zij zette de overige werkzaamheden van haar man voort. Ze bezat al heel vroeg aandelen van de Rotterdamse Hypotheekbank en was mede-aandeelhouder van de Groentedrogerij aan de Halerbrug. De aandeelhoudersvergaderingen van deze onderneming vonden plaats in de woonkamer van Hendrikje Pol-van den Berg.

Willem Kuik, zoon van een klompenmaker, trouwde dus een dochter uit een Beiler middenstandsfamilie.

Noot

- 1) De familieleden zijn: mevrouw L.Schoenmaker-Pol, mevrouw H.Kuik-Nijboer, haar zoon Jan Kuik en mevrouw N.Oosting-Bos. De bekende is de 93-jarige accountant Jan Joosten.

Foto van de familie Pol, genomen omstreeks 1919.

Voorste rij vanaf links: Geesje Pol, Hendrik Pol met kleindochter Henny Nijboer, Hendrikje Pol-van den Berg en Margje Pol-Lonsain. Achterste rij vanaf links: Willem Kuik, Rensje Nijboer-Poortman (geboren uit het eerste huwelijk van Hendrikje van den Berg), Lammert Nijboer en Roelof Pol.

Balboekje

Hoe kwam Willem Kuik in contact met een Geesje Pol? Willem was een slimme en ondernemende jongen. Hij was vrij brutaal. Dit blijkt wel uit het feit dat hij het balboekje van Geesje Pol pakte en dit boekje in één keer vol schreef met zijn naam. Hierdoor kon Geesje niet meer met een andere jongen dansen, want het boekje was immers vol. Willem was een charmante en gewiekste man en zij viel op hem. Zij trouwden op 12 september 1918 en gingen wonen op het adres Schoolstraat 11, dat het eigendom was van zijn schoonmoeder.

Jan Joosten, in die jaren ook werkzaam op het notariskantoor, kan er nog smakelijk over vertellen: “Willem Kuik zat achter een groot bureau in het notariskantoor. Voor zich had hij een stuk gezegeld papier liggen. Kuik staarde dan naar buiten, hij leunde achterover en op het papier stond alleen maar “heden, den ... verscheen voor mij,” en dan hield het op. Willem Kuik werd dan gered door mensen die bij hem rijexamen wilden afleggen. Dit kon hij allemaal doen onder kantoor tijd. Kuik stapte bij de kandidaat in de auto, liet hem een rondje rijden en bij de molen van Piet Smit, die op een verhoging stond, moest de hellingproef worden afgelegd. De rijproef bestond ook wel eens uit een andere variant: Willem Kuik bleef voor zijn huis in de Schoolstraat staan en hij liet dan de kandidaten een rondje rijden om het perkje voor het Wilhelminagebouw. Voor een examen met een motor deed Kuik het iets anders: hij reed niet mee op de motor, maar bleef in het notariskantoor achter het raam staan kijken hoe de kandidaten het rondje Kruisstraat, Julianastraat, Weierdstraat, Bisschopsstraat aflegden. Bij terugkomst zei Kuik tegen de kandidaten: “Jij kunt, mij dunkt, wel rijden, geslaagd!” Kandidaten afwijzen? Joosten: “Nee, ze slaagden allemaal. De mensen zeiden altijd: “Oh, bij Willem Kuik, dan slaag je wel.”

Extra rondje met ‘toet’

Ook een andere anekdote over het rijexamen is prachtig: De 76-jarige oud-aannemer Jan Gaasbeek vertelt heel smakelijk hoe zijn vader Henderikus Gaasbeek, aannemer aan de Asserstraat, zo’n 70 jaar geleden zijn motorrijbewijs haalde bij Willem Kuik als

examinator.

Vader Gaasbeek moest met zijn motor, een Triumph met een grote zwarte tank, met links een reservoir voor de benzine en rechts een reservoir voor de olie, een rondje rijden over de Mulling en de Molenstraat. Willem Kuik bleef voor zijn huis in de Schoolstraat staan kijken hoe Gaasbeek het er vanaf bracht.

Gaasbeek: "Mijn vader stopte bij Kuik en was natuurlijk nieuwsgierig of hij geslaagd was. Willem Kuik zei dat hij helemaal niet op de toet had gedrukt. Dit was zo'n hoorn met een grote rubberen bal, zo'n echte ouderwetse toeter. Kuik: "Je hebt het niet goed gedaan, want je hebt niet op de toet gedrukt." Mijn vader zei dat dit niet nodig was geweest, omdat er geen ander verkeer was. Kuik vond het toch niet goed. Mijn vader zei daarop tegen Kuik: "Oh, dan doe ik het toch even weer opnieuw." Dit mocht van Kuik en vader maakte het rondje nog een keer en bij terugkomst reed hij al toeterend langs Kuik en drukte een aantal keren op de hoorn: "Poeha, Poeha, Poeha." Vader stopte bij Kuik en hij was nu geslaagd."

Voorrechten

Kuik genoot bij notaris Van der Leij verschillende voorrechten: In zijn werktijd bij de notaris nam hij rijexamens af en ook kon hij werken aan de verzekeringsportefeuille die hij indertijd van diens voorganger, notaris Schutter, bij de verzekeringsmaatschappij 'Onderlinge Brandwaarborgmaatschappij De Jong en Comp.' had overgenomen. De verzekeringspremies vervielen in de maand mei en werden door Geesje tijdens de Meimarkt geïnd. De mensen kwamen dan bij haar in de woning om te betalen. Jan Joosten en Jannes Oosting, die ook op het notariskantoor werkten, sorteerden de nota's op de vrije zaterdagmiddag en ontvingen daarvoor

Schuin door de bocht

Kuik was zelf ook motorrijder. Zijn schoonmoeder, Hendrikje Pol-van den Berg, had haar zoon Roelof Pol, schoonzoon Willem Kuik en schoonzoon Lammert Nijboer, winkelier in de Hekstraat, een motor gegeven om bij toerbeurt te gebruiken.

Jan Kuik, kleinzoon van Lammert Nijboer: "Tijdens een ritje naar Hoo-geveen reed oom Willem veel te hard door een scherpe bocht bij Nuil. Hij ging zo schuin, dat tante Gees zonder dat oom Willem het merkte van de motor viel. Zij is toen in de berm gaan zitten en wachtte tot Willem terugkwam om haar op te halen. Tante Gees was hierover heel kwaad. Volgens het verhaal merkte oom Willem pas in Hoogeveen dat zijn vrouw niet meer achter op de motor zat. Nadat hij gestopt was, draaide hij zich om en vroeg hij "Gees?" en toen zag hij pas dat zijn vrouw er niet meer bij was. Tijdens de kopen-bruiloft van oom Willem en tante Gees heeft Roelof Brunsting op humoristische wijze daarover een sketch gemaakt."

Deze motor was trouwens een kostbare aangelegenheid. Tante Gees zei daarover: "We kregen daarvoor rekeningen met verlengstukken. Dat lag aan jouw opa (Lammert Nijboer, red.), want die kon niet motorrijden."

Het huis van het echtpaar Kuik, Schoolstraat 11. Zij staan op de foto, samen met hun nichtje Henny Nijboer.

Gehuwde onderwijzeres

In 1929 werd in de raad uitvoerig gediscussieerd over de vraag of een gehuwde onderwijzeres voor de klas mocht staan.¹⁾ Het gemeentebestuur was namelijk gedwongen om een op wachtgeld staande onderwijzeres te benoemen terwijl haar man ook in het onderwijs werkzaam was. De raadsleden H.M. Gaasbeek en W. Kuik dienden een voorstel in om onderwijzeressen beneden de 45 jaar, en vrouwelijke ambtenaren bij het aangaan van een huwelijk te ontslaan. Zij vonden dat een gehuwde vrouw niet 'voor de klas' of 'op kantoor' werkzaam moest zijn, maar 'in het gezin' thuishoorde. Het raadslid G. Schut van de SDAP was het met deze zienswijze niet eens, maar het voorstel van Gaasbeek en Kuik werd met zes tegen drie stemmen aangenomen.

Noot

- 1) H.G.C. Becker, De gehuwde onderwijzeres K.D. Slenderbroek, in: *Tijdschrift Historische Vereniging Gemeente Beilen*, jrg. 6 (3), sept. 1994, 1-9.

Taxaties

Ook gebruikte Kuik zijn zakelijke kennis als makelaar ten gunste van de Beiler gemeenschap. In 1933 werd gesproken over de aanleg van de Esweg. Hiervoor moesten gronden worden aangekocht. Met enkele grondeigenaren kon de gemeente niet tot overeenstemming komen. Nadat er eerst een besloten raadsvergadering was geweest, verklaarde Willem Kuik in een openbare zitting dat hij het niet eens was met de taxatie. Voor sommige percelen vond hij de taxatieprijs te hoog en voor andere te laag. Ook het raadslid J.E. Eleveld van de SDAP kon zich niet vinden in de taxaties. Zij stemden beiden tegen het voorstel van het college.

een kleine vergoeding. Joosten vroeg hem of hij zelf daarbij ook zou helpen. Natuurlijk zou Kuik ook meehelpen. Na even geholpen te hebben verdween hij om met zijn vrouw een eindje in de auto te gaan rijden. Joosten en Oosting konden zich overigens best redden zonder Kuik en zij vonden zonder problemen de wijnkelder. Kuik had hiermee volgens Joosten geen moeite. Hij was gul. Wanneer Kuik 's middags een sigaar opstak, kreeg Joosten er steevast ook één, zo'n grote Havanna.

Raadsvergadering

In de raadsvergadering van feburari 1935 werd behoorlijk gediscussieerd over het bouwen van zes arbeiderswoningen in Tiendeveen. Het raadslid W. Mulder Azn. vond de beschikbare grond per woning te gering, want de bewoners zouden ook hun eigen levensmiddelen moeten kunnen verbouwen. Burgemeester T. Froentjes vond echter dat er voldoende ruimte voor een moestuintje bij de woningen was. Andere raadsleden vielen de burgemeester bij en aan het eind van de vergadering mengde ook raadslid Willem Kuik zich in de discussie: hij had goedkopere grond beschikbaar!

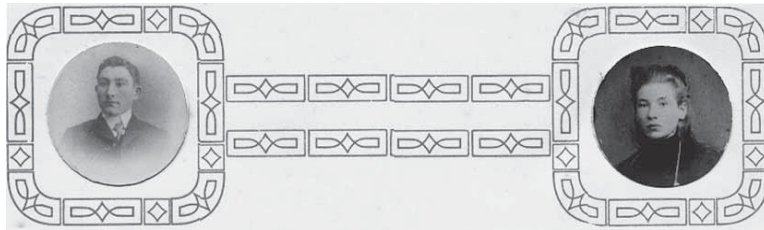
Het voorstel van het college van burgemeester en wethouders werd aangenomen met dien verstande dat het college rekening zou houden met het aanbod van Willem Kuik. Zou hier sprake zijn van belangenverstrengeling?

Dat Kuik opkwam voor de belangen van zijn eigen kiezers blijkt uit het volgende: hij vond in 1935, toen er gesproken werd over het ruimtegebrek in het gemeentehuis, dat de caféhouder Prakken bevoordeeld werd door in zijn zaak de huwelijkssluitingen en de raadsvergaderingen te houden. Er waren twee mogelijkheden: Prakken en het Wilhelminagebouw. Het college voelde het meest voor Prakken, omdat daar meer comfort zou zijn. De meeste raadsleden steunden het college, maar Willem Kuik vond dat Prakken met de huwelijkssluitingen enigszins werd bevoordeeld ten opzichte van de andere caféhouders. In een latere raadsvergadering bleef Kuik bezwaar houden tegen de huwelijkssluitingen in Prakken. Ook nu werd hij gesteund door het raadslid J.E. Eleveld van de SDAP. In 1935 verliet Kuik samen met Nijssing en Strijk de gemeentepolitiek. Lammert Nijboer, zwager van W. Kuik, A. Stadman en M. Hartman werden de nieuwe kandidaten voor de CHU op de verkiezingslijst.

Koperen en zilveren huwelijksfeest

Willem Kuik en Geesje Pol waren getrouwd op 12 september 1918; hun koperen huwelijksfeest werd op 12 maart 1931 gevierd in de Wilhelminazaal. De eerste regels van het welkomstlied waren:

*Welkom! Schoone dag van heden,
Hartlijk welkom, KOOP'REN PAAR!
Deze dag maakt U tevreden,
U, zoo dierbaar voor elkaar.*

Ceremoniemeester was het hoofd van de Hervormde school A.R.J. Bazuin. Familieleden, burens en kennissen behoorden volgens het receptieboek tot de gasten.

We treffen onder andere namen aan van L. Nijboer, D. Arbeider, mej. Arbeider-Bazuin, G. Pol-Lonsain, J. Nijsing-Vrijs, A.H. Smit-Schuring, J. Beugel-Hamminga, A. de Bruijn, A. de Bruijn-van de Berg, W. Niemeijer, D. Beugel, J. Beuving, C. Visser, J. Bakker, J. Meijerink, H. Timmerman, G. Timmerman, H. Kuik-Boer, J. Dekker, mej. Beuving, Brunsting, A. Brunsting-v.d.Bosch, J. Smit, A. Oosting, A. Waninge, A. Nijland, A. Boer, G. Koerts, H. Beuving, W. Koerts, J. Hunse-Nederhoed, de godsdienst-onderwijzer J.H. Wuestenenk en zijn vrouw, H. Kuik, H. Kuik-Mos, J.van de Heide geboren Kuik, G. Homan-Kuik, G. Bieze-Homan, H.J. Bieze, J. Oosting, G.A. Kuik, T. Bazuin-Modderman, M.H. Hilberts (onderwijzeres), N. Swaters (onderwijzeres), notaris T.W. van der Leij en zijn vrouw, N. Soer, mevrouw Van Melle-Faber, S. Westrup-Mulder, J. Joosten Gzn, J. Scholten, G. Lambers, G. Vink, K. de Jonge, A. de Jonge-Mulder, Jantje Kuik, Jantina Kuik, Aaltje Stevens, Sychien Stevens, Roelie Stevens, R. Nijboer-Poortman, Henny Nijboer.

Voor het zilveren huwelijksfeest op 12 september 1943 werd hetzelfde receptieboek gebruikt. Een vergelijking van de feestgangers ligt voor de hand. Waren de gasten 12 ½ jaar eerder vooral familieleden, burens, leden van het schoolbestuur en onderwijzeressen, nu waren er, behalve deze mensen, ook anderen uit de Beiler gemeenschap. We zien nu ook de namen van dokter Hemmes van Beileroord en zijn vrouw, de schrijver Anne de Vries en zijn vrouw, het hoofd van de Hervormde school H. Loran met vrouw en zoon Tommie, Van Hilten, leraar aan de Mulo, dominee O.C. Jellema en vrouw, de administrateur van Beileroord L.v.d. Vegt, het echtpaar Geertjes, dokter Meijering, dokter Mook van het Asser Ziekenhuis en anderen.

Koperen Huwelijksfeest

VAN.
WILLEM KUIK
EN
GEESJE KUIK—POL
DONDERDAG 12 MAART 1931 IN DE WILHELMINAZAAL

WELKOMSTLIED.

Wijzen: Weest begroet met jubeltonen.

Welkom! schoone dag van heden,
Hartlijk welkom, KOOP'REN PAAR!
Deze dag maakt U tevreden,
U, zoo dierbaar voor elkaar.
Feestgezangen, ruischt nu voort,
Juichtoon, die het hart bekoort,
Door uw vrienden aangevangen.
Feestzang, die in 't harte dringt, (bis)
U ter eer, die steeds meer
Uw heil verlangt.

Zegen kroon' U allerwegen,
Liefde blijf' uw levenschat,
Voorspoed strale bij u tegen
Op uw verder levenspad.
Hem, den gever van al 't goed,
Danken wij met blij gemoed,
Voor den schoonen dag van heden.
Blijdschap heerscht thans in uw hart,
Blijdschap, zij verban't de smart.
Vreugd en eer, wordt steeds meer
U toegebeden.

Handtekeningen in het receptieboek

Gemeenteraadslid

Willem Kuik zat voor de CHU (Christelijk Historische Unie) in de gemeenteraad van 1923 tot 1935. In *Gemeente Beilen 1811-1997* van G.J. Dijkstra e.a., waarin het bestuurlijk reilen en zeilen over die periode wordt beschreven, komt zijn naam negen keer voor.

Willem Kuik en Geesje Pol: 25 jaar getrouwd.

Tennisbaan

Notaris Schutter overleed in 1924; zijn opvolger notaris T.W. van der Leij kwam in 1925. Kuik beschikte in die tijd al over huize 'Mink', een jachthuis/vakantiewoning in Smalbroek: een grote houten woning, met drie slaapkamers en een grote veranda. Bij deze woning werd door Willem Kuik een tennisbaan aangelegd en daarop tennisten de notabelen van het dorp: burgemeester Froentjes, notaris T.W. van der Leij, dominee O.S. Jellema, dokter Meijering, dokter Westerterp, hun dames en een aantal onderwijzeressen.

Jan Joosten: "Door het tennissen bekoelde de liefde tussen notaris Van der Leij en Willem Kuik. Op zekere dag zei de notaris: "Ik ga tennissen." Willem Kuik wilde toen ook mee. Dit lag nogal voor de hand, want er werd immers op zijn baan gespeeld. Van der Leij was er niet van gediend dat Kuik zelf het initiatief nam om in kantoor tijd te gaan tennissen en hij zei dan ook: 'Die vlieger gaat niet op. Maak jij eerst maar die en die akte af!' Wat had die Kuik de smoor in!" Mevrouw H. Kuik-Nijboer kon dit voorval bevestigen: "Oom Willem mocht van de notaris niet meer overdag tennissen." Hoe was het gedicht van Jan Greshoff ook al weer?

Liefdesverklaring

Ik hou zo van die donkre burgerheren
die langzaam wandlen over 't Velperplyn
in deze koele winterzonneshyn:
de dominee, de dokter, de notaris
en 't klerkje dat vandaag wat vroeger klaar is.
Maar 't kan verkeren.
(Liefdesverklaring, J.Greshoff, 1ste couplet)<

De vakantiewoning van Willem Kuik

Beilenaren in Nederlands-Indië (1945-1950)

De lijst met namen van allen die in de periode 1945-1950 naar de Verre Oost zijn gebracht, vrijwillig of als dienstplichtig militair of als verpleegster. Waar geen plaatsnaam is vermeld, gaat het om een persoon uit Beilen. De namen:

Beekelaar, Tiendeveen; Beugel, J., Hooghalen; Blanken, D.; Blouw, G. de; Boer, J., Wijster; Boer, J.; Bolding, J.P., Hooghalen; Booi, A., Tiendeveen; Botter, W.H.; Bouwers, C.; Bouwers, L., Lieving; Bouwman, A.J., Hooghalen; Brinkman, J., Laaghalen; Dijk, S., Oranje; Dik, W., Hooghalen; Doorten, H., Klatering; Elken, B., Etten, B.; Everts, J.; Fokkens, H.; Fokkens, L.; Gaasbeek, J.; Geerts, R., Hijken; Gils, W., Holthe; Gils, W.; Goor, J. van, Hijken; Grit, ?; Grit, J.; Grit, J.; Gritter, B., Wijster; Haan, J., Hijken; Habing, A., Hooghalen; Hamminga, K.; Wijster; Haveman, J., Oranje; Heersink, ds. H.J., Drijber; Heide, P. van de; Hessels, W., Klatering; Hofman, W.; Hoving, J., Drijber; Hummel, L.; Hunze, K.J.; Jager, H., Hooghalen; Jansen, H., Hooghalen; Jansen, R., Hooghalen; Janssens, J., Wijster; Jong, A. de; Jonge, A. de; Jonge, H. de; Jousma, H., Laaghalerveen; Kalsbeek, W.; Kappen, J.; Kats, S.; Kleine, ?; Kleine, A.; Kleine, D., Tiendeveen; Kleine, Dieuwertje (verpleegster); Kleine, G.A.; Kleine, R.; Koerts, R.; Kok, A., Terhorst; Koning, J.; Koopman, P.; Kroon, K.; Kruizinga, S., Drijber; Leungen, G.; Leungen, Gez., Drijber; Leungen, W., Drijber; Lindemulder, H.; Ludwig, J.; Meijering, A., Hooghalen; Meijering, H., Klatering; Meijering, O., Terhorst; Mennink, G.J., Mensink, G.J., Meppelink, H., Brunsting; Mulder, L., Hijken; Mulderij, A., Tiendeveen; Naber, A.; Nijboer, W.; Nijlunsing, W.; Nijwenning, R.; Noordhof, Drijber; Oever, R. ten; Okken, J., Tiendeveen; Oldenbeuving, H., Eursing; Oldenkamp, H., Hooghalen; Oost Jzn, R., Tiendeveen; Oostenbrink, H.; Oosterhof, J., Eursing; Oosterhoff, P., Laaghalerveen; Oosterhoff, J., Laaghalerveen; Oosting, E., Brunsting; Oosting, H.; Oosting, J.; Oosting, J.; Padding, J., Wijster; Pastoor, J., Terhorst; Peeks Jzn., J., Lieving; Pekel, J., Tiendeveen; Pijl, G., Hijken; Prakken, R.S.; Pranger, L., Lieving; Prummel, T.; Rabbers, H., Hijken; Santing, J., Beilen; Schutten, G., Hooghalen; Seubring, G., Hijken; Sikma, J., Wijster; Smit, G., Beilervaart; Snijder, J.; Snoeijer, H.; Speelman, L., Hooghalen; Spoelder, J.; Spreen, A., Holthe; Staal, H.J., Wijster; Steenbergen, J.; Stevens, R.; Stevens, R.; Stevens, W., Klatering; Strijk, R.; Talens, D.; Timmerman, Hijken; Tjarks, J., Wijster; Veen, R.; Veldhuis, H., Hooghalen; Veldkamp, J.; Verbeek, H., Beilervaart; Verrijen, H.S., Hooghalen; Visscher, B.; Vording, J., Hijken; Vos, C.; Warnders, A.H., Spier; Weerts, H.; Weerts, R.W., Weurding, H.; Wichers, J., Klatering; Wiegers, A.; Willems, G.; Wolters, J.; Wolthuis; Zantinge, A., Brunsting; Zinger, B.A., Beilen. <

Oproep 1

Eind 2004-begin 2005 geeft de Historische Vereniging Gemeente Beilen een boek uit over belevenissen van Beiler soldaten en een verpleegster in Nederlands-Indië gedurende de periode 1945-1950. In dit boek zal ook een lijst worden opgenomen met de namen van allen die in deze periode naar de Verre Oost zijn gebracht, vrijwillig of als dienstplichtig militair. Tevens zal zo mogelijk een foto van de persoon worden geplaatst. De redactie van het boek en vrijwilligers zijn inmiddels op pad voor gegevens en foto's. Bijgaand drukken wij de lijst met namen af van wie wij weten, dat zij in Nederlands-Indië zijn geweest. Mocht u een naam missen, neem dan contact op met: W. Bazuin-Brinkman: 0593-592627 of H.J. Vos, tel. 0593-523028. <

De woning van een kinderarts te Medan, waar Nederlandse militairen waren ondergebracht.

De palmbomen op een afstand van 150 meter van de demarcatielijn.

Oproep 2

Mijn vader kende veel mensen in Beilen en omgeving. Na de oorlog was hij actief in de gereformeerde kerk van Beilen. Hij schreef stukjes in het kerkblad en heeft zelfs nog een poosje catechisatie gegeven. Dat wist ik niet. Ik hoorde het twee jaar geleden van Lammert Hunse en Gré Bruulsema (die nu een wijnfarm hebben in Canada).

Er moeten nog veel meer mensen zijn die herinneringen hebben aan mijn vader. Ik heb er al een aantal gesproken en er staan er nog een paar op mijn lijstje. Maar er zijn vast ook mensen zijn die ik me niet kan herinneren of die ik niet heb kunnen vinden. Bent u zo iemand? Of kent u er één? Wilt u me dan eens bellen, e-mailen of een kaartje sturen? Voor lange verhalen kom ik graag naar Beilen! <

Anne de Vries (jr.)
Pieter de Hoochlaan 7
2343 CP Oegstgeest
Tel. 070 – 5176745
E-mail: anne.devries@xs4all.nl

Anne de Vries in 1947, met zijn vrouw en de jongste drie kinderen achter het huis in Hooghalen. Vanaf links Anne de Vries, Ellie, 'kleine Anne', Alie de Vries-van Wermeskerken en Nini.

Wie heeft herinneringen aan Anne de Vries?

Anne de Vries jr., de jongste zoon van Anne de Vries, werkt aan een boek over het leven van zijn vader. In verband daarmee zoekt hij Beilenaren die nog herinneringen hebben aan Anne de Vries. Anne de Vries jr.: “Mijn ouders hebben bijna tien jaar in Hooghalen gewoond, van 4 mei 1940 tot 5 september 1949. Ze hebben er een heerlijke tijd gehad. Na drie jaar in Driebergen was mijn vader eindelijk weer Drent onder de Drenten. En ze woonden er in een klein paradijsje: in de villa ‘Klein Dennenrode’ aan de Beilerstraat, 800 meter van de Halerbrug. Er was zeven hectare grond bij: tuin, bos en een grote boomgaard, met kippen, ganzen, kalkoenen en een bijenstal. Toen mijn ouders daar kwamen, hadden ze drie kinderen: Henk, Hannie en Nini. In Hooghalen werden er nog twee geboren: Ellie en ‘kleine’ Anne (1944). Ook die genoten volop van de omgeving. Het heeft mij altijd gespeten dat we gingen verhuizen toen ik vijf was: ik ben niet in Hooghalen op school geweest, heb er niet door het veld gezworven, nooit Drents leren praten.

Die tien jaar in Hooghalen zijn heel bepalend geweest voor mijn ouders, óók doordat zij daar de oorlog hebben meegemaakt. Die jaren hebben zij intens beleefd. Natuurlijk was het een beroerde tijd. Mijn vader heeft veel vrienden verloren, van wie hij enkelen na de bevrijding herdacht in de *Nieuwe Drentsche Courant*: Lammert Zwanenburg, Klaas Westerbeek, Koop Schra en Jan Vroom. Toch hadden zij ook veel goede herinneringen aan die tijd, omdat er zo’n sterke verbondenheid was tussen de mensen. Niet met iedereen: veel mensen lieten het afweten. Maar er was een groep op wie je altijd een beroep kon doen. <

Oproep 3

In het artikel *Mijn jeugdijaren 1918-1928* (blz. 14-19) worden veel namen genoemd. Van veel personen heeft de Historische Vereniging Gemeente Beilen geen foto. Als het mogelijk is de vereniging aan fotomateriaal te helpen zou dat prachtig zijn. Ook foto's van Klein Brinkie zijn welkom, evenals foto's van de school aan de Schoolstraat. <

Oproep 4

In het voorjaar van 1945 was de Beiler telefooncentrale (daarvoor postkantoor) door de Duitsers ondermijnd. Een aantal Beiler mannen die wel eens wat voor het verzet hadden gedaan, werd enkele dagen voor de bevrijding gevraagd de springlading weg te halen. De leiders van het Beiler verzet vonden niemand bereid om dit werk met gevaar voor eigen leven uit te voeren. Het gevolg was, dat in de nacht van 11 op 12 april 1945 het gebouw door de Duitsers werd opgeblazen.

In het voorjaar van 2005 zouden wij gaarne een artikel over deze telefooncentrale willen schrijven. Wij zoeken daarom mensen, die voor 1945 in de telefooncentrale hebben gewerkt en wellicht nog foto's van het interieur hebben.

Heeft u informatie, neemt u dan contact op met: H.J. Vos (tel. 0593-523028) of G.J. Dijkstra (tel. 0593-541848).

Meer informatie:

T.L. Kroes, 'Het Beiler postkantoor en omgeving', in: Tijdschrift voor *Historische Vereniging Gemeente Beilen*, 1996 (8) 1, 1-11. G.J. Dijkstra e.a., *Gemeente Beilen 1940-1945 (deel 3)*, Beilen 2001, 442-444. <

Redactioneel

In het *Tijdschrift Historische Vereniging Gemeente Beilen*, Jaargang 16, nummer 1, januari 2004 is een erg vervelende fout geslopen. Het interview van het artikel *Jantje Bremer-Wold* werd opgenomen op 5 maart 2003. Door een communicatiefout werd deze datum geïnterpreteerd als overlijdensdatum. Wij bieden dan ook mevrouw Bremer-Wold onze welgemeende excuses aan. Mevrouw Bremer heeft inmiddels over deze fout een brief ontvangen. <

Rectificatie:

Van R. Flokstra kreeg ik de mededeling dat ik de naam van zijn oom, de bewoner van Hijkerweg 8, niet Hendrik Oost maar Hendrik Oosting moest zijn. <

W. Oldenkamp

Schenkeningen

Van Teunis Hunse uit Canada ontving de vereniging kopieën van de correspondentie tussen zijn grootouders, Teunis Hunse (1869-1943) en Albertje Brunsting (1869-1938), en zijn overgrootouders, Hendrik Brunsting (1840-1920) en Grietje Tijmes (1843-1914), uit de jaren 1867-1892.

Verder zaten er brieven bij van H. Timmerman uit Hooghalen, een vriendin van Grietje Tijmes (uit 1866) en van Manna Snoeijer uit Beilen, vriendin van Albertje Brunsting (uit 1894). <

De Beiler telefooncentrale nadat deze door de Duitsers in de nacht van 11 op 12 april 1945 werd opgeblazen.

Een ‘biezunder’ legaat

**W. Bazuin-Brinkman
en H.J. Vos**

Op 21 juni 2003 ontving het bestuur van de Historische Vereniging Gemeente Beilen het bericht, dat Roel Reijntjes zijn woning aan de Kruisstraat 3 te Beilen aan de vereniging naliet.

Begin juli 2003 werd besloten om het legaat, niet vrij van successierechten, te accepteren.

In de zomer van 2003 heeft het bestuur zich georiënteerd op een mogelijke renovatie van de woning, waarbij het voor het bestuur duidelijk was dat de vereniging een dergelijke verbouwing niet zou kunnen financieren. Anders ligt dat bij de exploitatie van het pand. Het bestuur is ervan overtuigd, dat mede gelet op het ledenaantal, voldoende financiële ruimte aanwezig is om de jaarlijkse exploitatiekosten van een eigen onderkomen zelf te bekostigen.

In de periode augustus tot en met oktober 2003 heeft het bestuur een beleidsnotitie vastgesteld. Eerste uitgangspunt van deze notitie was een renovatie van het pand. Een tweede uitgangspunt was het pand in de oorspronkelijke staat te herbouwen.

Op woensdag 12 november 2003 werd het pand met een deel van de inventaris notarieel aan de vereniging overgedaan. Vanaf dat moment kon ook de bouwkundige staat goed worden opgenomen.

De bouwkundige staat

Bij het eerste onderzoek bleek al vrij snel, dat de bouwkundige staat van het pand bijzonder slecht was. De constructie van het pand, het materiaal etc. is zo slecht, dat een renovatie financieel gezien niet verantwoord is. Het huis is ‘halfsteens of steens’ gebouwd, dat wil zeggen dat er geen spouwmuur of isolatiemateriaal

Veel scheuren

is aangebracht. Een 'spouwmuur' zou van binnen moeten worden opgetrokken, maar dat zal moeilijk worden, omdat de muur aan het Wilhelminaplein geheel uit het lood staat en er in de buitenmuren centimeters brede scheuren zitten.

De bovenverdieping, de kap, zou in zijn geheel moeten worden vervangen. Een nieuwe dakconstructie moet worden aangebracht en de dakpannen moeten geheel vervangen worden. De huidige verdiepingsvloer voldoet evenmin aan de ARBO-eisen en zal moeten worden vervangen. Ook het leidingwerk, zowel voor sanitair als elektriciteit, is dusdanig verouderd, dat het in zijn geheel zal moeten worden vervangen.

Om de woning bruikbaar te maken voor de gestelde doeleinden zullen bestaande (dragende) muren moeten worden verwijderd. Dat is gezien de huidige bouwkundige staat van de woning een zeer kostbare ingreep. Samenvattend kan gesteld worden, dat een renovatie van de woning gelijk staat met nieuwbouw.

Om deze redenen heeft het bestuur begin 2004 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het pand in zijn oorspronkelijke staat te herbouwen. De redenen voor deze keuze waren:

-Het pand is nog één van de weinig bewaard gebleven panden uit het (recente) verleden.

-Hoewel het niet in zijn testament is vastgelegd, had Roel Reijntjes de hoop, dat de historische vereniging haar best zal doen om zijn (ouderlijk) pand te 'bewaren'.

In het voorjaar van 2004 bleek, dat de financiering van 'nieuwbouw' in de oorspronkelijke staat niet was rond te krijgen.

Derde mogelijkheid

Dat betekent, dat het bestuur de derde optie uit zijn beleidsnotitie gaat onderzoeken. In de eerste variant van deze mogelijkheid wordt uitgegaan van een constructie, waarbij de Historische Vereniging Gemeente Beilen in een nieuw te bouwen pand 80 m² tot 160 m² archief- en opslagruimte en kantoor- en/of vergaderruimte krijgt. In deze constructie zou op de plaats van de huidige woning een appartementencomplex van drie of vier lagen moeten komen. Wij hebben hiervoor de eerste contacten met een architect gehad en zullen binnenkort met de gemeente over de bouw mogelijkheden op deze plaats praten.

Het onderzoek naar de mogelijkheden van de derde optie betekent overigens niet, dat de beide eerste opties (renovatie of herbouw) uit onze beleidsnotitie definitief verleden tijd zijn.

Een cultureel-historisch informatiecentrum Midden-Drenthe

De noodzaak voor een eigen onderkomen bleek dit voorjaar, toen

Commissies

Het bestuur zoekt vrijwilligers voor nog in te stellen commissies:

Beheerscommissie 't Roel Reijntjes Werkhuus

De beheerscommissie heeft tot taak om de jaarkalender op te stellen en de personele bezetting te regelen. De commissie heeft verder tot taak om tentoonstellingen te organiseren.

Beheer historisch archief en bibliotheek

De commissie historisch archief en bibliotheek heeft het beheer over de verschillende archieven van de vereniging.

Beheer foto-archief

De commissie beheer fotocollectie heeft de volgende taken - in willekeurige volgorde:-

- beheer over de fotocollectie;
- digitalisering van de fotocollectie;
- wisseling collectie;
- uitbreiding collectie.

Commissie digitalisering

Deze commissie is verantwoordelijk voor de digitalisering van historische gegevens die in het bezit zijn van de vereniging. Het gaat hierbij met name om gegevens die geschikt zijn voor digitalisering, zoals bijvoorbeeld het foto-archief en genealogische gegevens.

Verder onderhoudt deze commissie de website van de vereniging.

Reageren? Dan telefoneren met:

W. Bazuin-Brinkman: 0593-592657
of
H.J. Vos: 0593-523028

Doelstellingen van de Historische Vereniging Gemeente Beilen

- houdt zich bezig met het archiveren en digitaliseren van historische bronnen in de meest brede zin van het woord, waaronder documenten, verslagen, notulenboeken, bewoningsgegevens (kadastrale gegevens), genealogische gegevens (waaronder de zogenaamde trouw-, doop- en begrafenisboeken die door predikanten en diakenen in de 18de eeuw zijn bijgehouden, persoonsgegevens uit de Schultegerechten van de 18de eeuw en de burgerlijke stand sinds 1811) etc.
- zal de gearchiveerde en gedigitaliseerde gegevens openstellen voor een zo breed mogelijk publiek, nationaal en internationaal. Dit kan gebeuren door publicaties, database-programma's in een eigen ruimte, tentoonstellingen in een eigen ruimte en door middel van een eigen website.
- zal onderzoek naar het verleden stimuleren, activeren en faciliteren door subsidies en het beschikbaar stellen van ruimte.
- kan een functie hebben bij het uitgeven van jubileumuitgaven van instellingen en/of bedrijven.

De Historische Vereniging Gemeente Beilen heeft door haar doelstelling een ondersteunende functie voor de lokale en de provinciale overheid en plaatselijke instellingen en bedrijven. Wie zijn geschiedenis kent, weet zijn bestaan op zijn waarde te schatten. <

wij te horen kregen dat bestuurslid A. Zantinge voornemens is om dit jaar te verhuizen naar Dwingeloo. Met deze mededeling kondigde hij ook zijn toekomstig afscheid als bestuurslid aan. Zijn vertrek houdt in, dat de vereniging het 'kantoor', het 'verzendhuis', 'bergruimte' en het 'verkooppunt' kwijt zal raken. Om deze reden hebben wij besloten om in juni 2004 de voormalige woning van Roel Reijntjes zo op te knappen, dat het voorlopig als 'kantoor', 'verzendhuis', 'bergruimte' en 'verkooppunt' van de vereniging kan dienen. Wij hebben hiervoor het behang op de wanden en de plafonds gesausd, deuren, lijsten en kozijnen geschilderd en de vloerplanken geschilderd.

Wij willen het pand, 't Roel Reijntjes Werkhuus, als een cultureel-historisch informatiecentrum Midden-Drenthe in gebruik nemen, waar men bronnen uit het verleden kan bekijken en/of bestuderen en literatuur kan raadplegen. Hierbij valt te denken aan:

- een bibliotheek met naslagwerken over de geschiedenis van Beilen en Drenthe in het algemeen, genealogie, heraldiek, kunst, antiek etc.;
- een ruimte, waarin ook de geschonken archieven van particulieren en verenigingen zijn opgeborgen;
- een ruimte of een deel hiervan met materiaal voor genealogisch onderzoek;
- een ruimte, waar men met behulp van een computer beeldmateriaal kan oproepen;
- een ruimte, waar cursussen en lezingen voor kleine groepen verzorgd kunnen worden.

't Roel Reijntjes Werkhuus zal ook als verkooppunt kunnen dienen voor uitgaven van onze vereniging.

Dit alles is alleen realiseerbaar, wanneer wij voldoende vrijwilligers krijgen die hand- en spandiensten willen verrichten. Met deze bedoelingen sluiten wij aan bij de doelstellingen van onze vereniging.

Vertrek bestuurslid A. Zantinge

Het aanstaand vertrek van bestuurslid A. Zantinge houdt in, dat het bestuur voor de door hem verrichte werkzaamheden, met uitzondering van de ledenadministratie, vrijwilligers zoekt.

Deze werkzaamheden zijn:

- het versturen van acceptgiro's voor contributie aan de leden;
- coördinatie van het verzendklaar maken van de tijdschriften en deze aan te leveren bij de verspreiders;
- het leveren van boeken en tijdschriften aan de boekhandels;
- in 't Roel Reijntjes Huis op vastgestelde tijdstippen aanwezig zijn voor de verkoop van uitgaven van de vereniging. <

15 Jaar Historische Vereniging Gemeente Beilen

Op 18 november 2004 is het vijftien jaar geleden, dat de Historische Vereniging Gemeente Beilen zich met het eerste tijdschrift presenteerde. Wij zullen dat 'vieren' met een Open Huis van 't Roel Reijntjes Werkhuus, dat wij op vrijdag 19 november 2004 officieel in gebruik zullen nemen.

Open Huis

Op vrijdagavond 19 november 2004 (19.00-21.00 uur) en zaterdag 20 november 2004 (11.00-15.00 uur) houden wij Open Huis, waarbij wij in 't Roel Reijntjes Werkhuus een fototentoonstelling van de Indië-gangers hebben ingericht. Eind 2004-begin 2005 verschijnt een boek over mannen uit de voormalige gemeente Beilen die in de jaren 1945-1950 als vrijwilliger of als dienstplichtige in Nederlands-Indië zijn geweest.

Fototentoonstellingen in 't Roel Reijntjes Werkhuus in 2004-2005

19 november 2004 – 24 december 2004
Beilenaars in Nederlands-Indië in de jaren 1945-1950 *

Mochten zich voldoende vrijwilligers voor het verrichten van hand- en spandiensten in 't Roel Reijntjes Werkhuus aanmelden, dan denken wij nog aan de volgende tentoonstellingen:

4 februari 2005 – 18 maart 2005
Een leraar vaktekenen

22 april 2005 – 27 mei 2005
Telefooncentrale Beilen *

2 september 2005 – 28 oktober 2005:
Schatten in de grond *

* *Bij deze tentoonstelling zal een lesbrief voor de hoogste klassen van het basisonderwijs en voor het voortgezet onderwijs worden geschreven.*

Dit alles is alleen realiseerbaar, wanneer wij voldoende vrijwilligers krijgen die hand- en spandiensten willen verrichten.

HISTORISCHE VERENIGING GEMEENTE BEILEN

Jaargang 1 - nummer 1 - november 1989

*Omslag eerste tijdschrift:
november 1989*

Vrijwilligers

De Historische Vereniging Gemeente Beilen zoekt personen die gewoon 'eens in de zoveel weken iets willen doen' in 't Roel Reijntjes Werkhuus', bijvoorbeeld:

- aanwezig zijn tijdens de openingstijden op de vrijdagavond (18.30-20.00 uur) en/of zaterdag (10.30-12.00 uur) voor verkoop van boeken/tijdschriften, aanmelden van nieuwe leden; toezicht op de tentoonstellingsruimten;
- bij activiteiten (fototentoonstellingen, lezingen, presentaties etc.) aanwezig te zijn (openen, sluiten, koffie e.d.)
- het tuintje (de binnenplaats) onderhouden; het huis schoonmaken; containers voor huisvuil bij de weg zetten; de inkoop van de voorraad, o.a. koffie en koffiemelk.

Reageren? Dan telefoneren met:
W. Bazuin-Brinkman: 0593-592657
of H.J. Vos: 0593-523028

